

UCHWAŁA NR III/63/10
SEJMIKU WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO
z dnia 29 grudnia 2010 r.

w sprawie zatwierdzenia programu działalności Świętokrzyskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Modliszewicach na rok 2011r.

Na podstawie art. 12 ust.1 pkt. 1w związku z art.3 ust. 3 ustawy z dnia 22 października 2004r. o jednostkach doradztwa rolniczego (Dz. U. z 2004r. Nr 251, poz. 2507 z późn. zm.) uchwala się , co następuje:

§ 1

Zatwierdza się program działalności Świętokrzyskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Modliszewicach na rok 2011 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Województwa Świętokrzyskiego.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Sejmiku

Marek Gos

UZASADNIENIE

do Uchwały Nr III/63/10 z dnia 29 grudnia 2010r.

W dniu 1 sierpnia 2009r. weszła w życie ustawa z dnia 23 stycznia 2009r o zmianie niektórych ustaw w związku ze zmianami w organizacji i podziale zadań administracji publicznej w województwie (Dz. U. z 2009r. Nr 92, poz. 753) zmieniona ustawą z dnia 18 czerwca 2009r. (Dz. U. z 2009r. Nr 99, poz. 826) w wyniku której wojewódzkie jednostki doradztwa rolniczego zostały przekształcone w wojewódzkie samorządowe jednostki organizacyjne posiadające osobowość prawną. W myśl nowych zapisów organem któremu podlegają te jednostki są właściwe sejmiki województw. Zgodnie z zapisem art. 12 ust.1 pkt. 1 ustawy z dnia 22 października 2004r. o jednostkach doradztwa rolniczego (Dz. U. z 2004r. Nr 251, poz. 2507 z późn. zm.) dyrektor jednostki doradztwa rolniczego przedkłada do zatwierdzenia organowi, któremu ta jednostka podlega, program działalności jednostki.

**ŚWIĘTOKRZYSKI OŚRODEK
DORADZTWA ROLNICZEGO
w Modliszewicach**

P R O G R A M

**DZIAŁALNOŚCI ŚWIĘTOKRZYSKIEGO
OŚRODKA DORADZTWA ROLNICZEGO
w Modliszewicach
na rok 2011**

Program został opracowany przez zespół specjalistów
Świętokrzyskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego
w Modliszewicach

Dyrektor
Świętokrzyskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego
w Modliszewicach

mgr Dariusz Okła

SPIS TRESCI

WSTĘP	3
PRODUKCJA ROŚLINNA	6
PRODUKCJA ZWIERZĘCA	23
EKOLOGIA I OCHRONA ŚRODOWISKA	35
PRODUKCJA OGRODNICZA	46
PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ, WIEJSKIE GOSPODARSTWO DOMOWE I AGROTURYSTYKA	60
EKONOMIKA	76
METODYKA DORADZTWA I SZKOLENIA	85
WYDAWNICTWA I INFORMACJA.....	92
PODSUMOWANIE	97

WSTĘP

Świętokrzyski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Modliszewicach powołano jako Rolniczy Rejonowy Zakład Doświadczalny w 1968 roku. Obecnie Ośrodek działa w oparciu o ustawę z dnia 22.10.2004 roku o jednostkach doradztwa rolniczego, zamieszczoną w Dzienniku Ustaw nr 251 pod pozycją 2507.

Na mocy ustawy z dnia 23.01.2009 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze zmianami w organizacji i podziale zadań administracji publicznej w województwie /Dz. U. nr 92, poz. 753/ - od 01.08.2009 r. ŚODR Modliszewice stał się samorządową wojewódzką osobą prawną podległą Sejmikowi Województwa Świętokrzyskiego.

Struktura Ośrodka zawiera następujące działy merytoryczne:

- Dział Systemów Produkcji Rolnej, Standardów Jakościowych i Doświadczalnictwa z Sekcją Ekologii i Ochrony Środowiska,
- Dział Przedsiębiorczości, Wiejskiego Gospodarstwa Domowego i Agroturystyki,
- Dział Ekonomiki,
- Dział Zastosowań Teleinformatyki,
- Dział Metodyki Doradztwa Szkoleń i Wydawnictw z Sekcją Wydawnictw i Informacji,
- W Sandomierzu Ośrodek posiada Oddział „Centrum Ogrodnicze”.

Podstawowe zadania stojące przed Ośrodkiem w 2011 roku to:

- prowadzenie działalności doradczej w rolnictwie,
- upowszechnianie nowych technologii i nowoczesnych metod gospodarowania,
- organizowanie i prowadzenie różnych form szkolenia dla rolników i mieszkańców wsi,
- prowadzenie działalności informacyjnej w aspekcie rozwoju obszarów wiejskich,
- pomoc rolnikom we wdrażaniu Wspólnej Polityki Rolnej Unii Europejskiej.

Wszystkie zadania będą realizowane w następujących dziedzinach:

- produkcja roślinna,
- produkcja zwierzęca,
- produkcja ogrodnicza,
- ekologia i ochrona środowiska,
- przedsiębiorczość, wiejskie gospodarstwo domowe i agroturystyka,
- ekonomika.

Zadania wykonywane będą przez poszczególne komórki organizacyjne Ośrodka: działy merytoryczne, „Centrum Ogrodnicze” w Sandomierzu oraz 13 Powiatowych Zespołów Doradczych z zastosowaniem lub wykorzystaniem poszczególnych form pracy, a więc: doradztwo indywidualne i grupowe, demonstracje, pokazy, szkolenia, wydawnictwa oraz inne jak: konkursy, olimpiady i wystawy. Szereg informacji zawierać będzie strona internetowa Ośrodka www.sodr.pl, ulotki i broszury a także miesięcznik „Aktualności Rolnicze”.

Realizowane przez Ośrodek zadania będą zgodne ze Strategią Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego i wynikają z potrzeb i oczekiwań rolników, a także z warunków gospodarowania: środowiskowych, ekonomicznych i społecznych.

Biorąc powyższe pod uwagę, wyznaczono następujące priorytety w realizacji zadań Ośrodka:

- udzielanie pomocy rolnikom w wykorzystaniu funduszy strukturalnych ujętych w PROW 2007 – 2013 oraz w ramach płatności bezpośrednich,
- wspieranie rolników w modernizacji gospodarstw pod względem technologicznym, technicznym i ekonomiczno-organizacyjnym oraz wdrażanie zasady wzajemnej zgodności,
- aktywizowanie społeczności wiejskiej w celu poszukiwania alternatywnych źródeł dochodu poprzez działania na rzecz rozwijania agroturystyki i turystyki wiejskiej, przy szerokim wykorzystaniu lokalnych warunków i możliwości,

- popularyzowanie ekologicznych metod produkcji rolnej, w ścisłym powiązaniu z zapewnieniem ochrony środowiska naturalnego,
- wskazywanie rolnikom możliwości polepszenia sytuacji ekonomicznej gospodarstw poprzez działania zespołowe w różnych formach grup producentów oraz rozwijanie przedsiębiorczości.

W roku 2011 Ośrodek próbować będzie określić zapotrzebowanie rolników na podjęcie działań w następujących obszarach:

1. Rolnictwo regionu wobec potrzeb rozwoju energetyki odnawialnej i lokalne strategie samowystarczalności energetycznej.
2. Kształcenie umiejętności korzystania z nowoczesnych technologii informatycznych i komunikacyjnych na obszarach wiejskich.
3. Problematyka innowacyjności w środowisku wiejskim.
4. Rozwój środków informatycznych ŚODR służących przekazywaniu wiedzy rolniczej z wykorzystaniem internetu.
5. Przemiany ekonomiczno-społeczne wsi.

Treścią niniejszego opracowania są zadania planowane do realizacji w 2011 r. W poszczególnych dziedzinach zawarty jest krótki opis /charakterystykę/ oraz szczegółowe zestawienia tabelaryczne. W tabelach dotyczących takich form działalności jak doradztwo grupowe, pokazy, szkolenia, olimpiady i konkursy zaplanowano, oprócz ilości poszczególnych form, ilość uczestników.

Realizacja zadań Ośrodka w 2011 roku uzależniona będzie od wysokości środków finansowych otrzymanych: z budżetu państwa, pochodzących z wykonywanych usług odpłatnych oraz pozyskiwanych w ramach różnorodnych programów zewnętrznych, o które Ośrodek czynić będzie intensywne starania.

PRODUKCJA ROŚLINNA

1. Wstęp

W zakresie technologii produkcji i doświadczalnictwa planuje się realizację następujących zagadnień:

1. Realizacja prac wdrożeniowych, upowszechnieniowych, doświadczalnych oraz opracowanie dokumentacji dotyczącej powyższego zakresu.
2. Prowadzenie szkoleń i pokazów dla rolników i innych mieszkańców obszarów wiejskich dotyczących stosowania nowoczesnych metod agrotechnicznych, hodowli zwierząt oraz przetwórstwa rolno-spożywczego, w tym szkoleń podnoszących kwalifikacje zawodowe.
3. Bieżące prowadzenie doradztwa i instruktażu dla specjalistów terenowych odnośnie najnowszych osiągnięć nauki w zakresie produkcji roślinnej i zwierzęcej.
4. Prowadzenie pola doświadczalnego ze szczególnym uwzględnieniem doświadczalnictwa w ramach Porejestrowego Doświadczalnictwa Odmianowego (PDO) oraz kolekcji odmian roślin uprawnych.
5. Udział w organizacji targów, wystaw, pokazów, konferencji, seminariów i innych przedsięwzięć upowszechniających wiedzę rolniczą, nowe technologie produkcji i promujących produkty oraz wyroby przetwórstwa rolno-spożywczego.
6. Prowadzenie szkoleń oraz udzielanie pomocy w aplikowaniu o środki pochodzące z funduszy Unii Europejskiej lub innych instytucji krajowych i zagranicznych.
7. Sporządzanie planów nawozowych i planów przechowalnictwa nawozów naturalnych.
8. Utrzymanie kontaktów oraz współpraca z placówkami naukowymi, firmami i instytucjami pracującymi na rzecz rolnictwa, samorządem rolniczym, środkami masowego przekazu.
9. Opracowanie materiałów szkoleniowych w formie broszur, ulotek i artykułów dotyczących technologii produkcji rolniczej.

Ze względu na to, że od początku 2009 roku ubieganie się rolników o jakąkolwiek pomoc finansową z UE jest uwarunkowane spełnieniem określonych wymagań przez gospodarstwa rolne, potrzeby doradztwa i jego metody realizacji określono w blokach tematycznych. Przyjęta tematyka bloków problemowych realizowanych z produkcji roślinnej powinna służyć maksymalizacji wykorzystania przez rolników środków finansowych UE i krajowych w ramach PROW 2007-2013.

Określono następujące priorytety pracy doradczej:

- zapoznanie z wymogami zasady wzajemnej zgodności rolników korzystających z funduszy UE,
- pomoc w wypełnianiu dokumentacji dla mieszkańców obszarów wiejskich celem pozyskania środków finansowych z funduszy strukturalnych ujętych w PROW (2007-2013) oraz w ramach płatności bezpośrednich,
- upowszechnienie nowoczesnych metod zrównoważonego rolnictwa wg zasad dobrej kultury rolnej,
- upowszechnienie różnych kierunków użytkowania zbóż jako sposobu na optymalizację zysków w gospodarstwie rolnym,
- wdrażanie nowoczesnych technologii w zakresie produkcji wysokiej jakości ziemiaka jadalnego oraz na cele przetwórstwa przemysłowego,
- różnicowanie produkcji roślinnej jako metoda poprawy dochodowości gospodarstw rolnych,
- prezentacja kolekcji odmian roślin uprawnych o ważnym znaczeniu gospodarczym oraz prac wdrożeniowych i doświadczalnych na polu ŚODR.

Biorąc pod uwagę konstrukcję bloków tematycznych zwrócono uwagę na to, że od strony merytorycznej treści zawarte w poszczególnych blokach są kontynuacją dotychczas realizowanych prac upowszechnieniowo - wdrożeniowych, ze szczególnym uwzględnieniem na usystematyzowania wiedzy w świetle aktualnych przepisów zasady cross - compliance.

Ponadto przedstawiony poniżej podział na bloki merytoryczne dokonano w taki sposób, aby był on zgodny z treściami wymaganymi przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa weryfikowanymi podczas przeprowadzania kontroli w terenie.

2. Realizacja zadań

2.1. Bloki programowe

Tabela 1. Tematyka bloków programowych w zakresie produkcji roślinnej

Nr bloku	Tematyka																
		PZD Końskie	PZD Włoszczowa	PZD Jędrzejów	PZD Skarżysko	PZD Kielce	PZD Pińczów	PZD Busko - Zdrój	PZD Kazimierza Wielka	PZD Starachowice	PZD Ostrowiec	PZD Opatów	PZD Sandomierz	PZD Staszów	Centrum Ogrodnicze Zakład Modliszewice	Razem	
I	Pomoc rolnikom w pozyskiwaniu funduszy strukturalnych objętych Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 - 2013	1	1	1		1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	14
II	Optymalne kierunki użytkowania zbóż sposobem na optymalizację zysków w gospodarstwie rolnym w ujęciu zasady wzajemnej zgodności	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	15
III	Prawidłowe użytkowanie łąk i pastwisk zgodnie z zasadami cross - compliance	1			1	1	1						1			1	6
IV	Wprowadzenie w gospodarstwach wybranych elementów zasady wzajemnej zgodności jako zbioru przyjaznych środowisku praktyk rolniczych	1	1			1	1	1	1	1	1		1		1	1	11
V	Elementy wzajemnej zgodności (cross-compliance) w technologii produkcji jakościowego ziemniaka jadalnego oraz na cele przetwórstwa przemysłowego				1	1		1						1		1	5
VI	Wykorzystanie potencjału kukurydzy i innych roślin pastewnych uprawianych w plonie głównym lub poplonach w bilansowaniu zasobów paszowych gospodarstwa z uwzględnieniem zasad wzajemnej zgodności	1	1	1		1				1	1	1	1		1	1	11
VII	Wdrażanie zasady cross - compliance poprzez różnicowanie produkcji roślinnej jako metoda na poprawę dochodowości gospodarstwa rolnego			1									1	1		1	4
Ogółem		5	4	4	3	6	4	4	4	4	4	4	5	4	4	7	66

2.2. Doradztwo

2.2.1. Doradztwo indywidualne

Tabela 2. Doradztwo indywidualne - ilość porad z zakresu produkcji roślinnej

Nr bloku	Tematyka																
		PZD Końskie	PZD Włoszczowa	PZD Jędrzejów	PZD Skarżysko	PZD Kielce	PZD Pińczów	PZD Busko- Zdrój	PZD Kazimierza Wielka	PZD Starachowice	PZD Ostrowiec	PZD Opatów	PZD Sandomierz	PZD Staszów	Centrum Ogrodnicze	Zakład Modliszewice	Razem
I	Doradztwo dla rolników w pozyskiwaniu funduszy strukturalnych objętych Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 (w tym Zasada Wzajemnej Zgodności)	80	30	65	35	85	150	500	50	100	120	300	80	160	100	50	1905
II	Optymalne kierunki użytkowania zbóż sposobem na optymalizację zysków w gospodarstwie rolnym w ujęciu zasady wzajemnej zgodności	100	50	65	30	60	100	100	50	50	180	210	70	120	50	50	1285
III	Prawidłowe użytkowanie łąk i pastwisk zgodnie z zasadami cross - compliance	50	40		30	50	100									50	320
IV	Wprowadzenie w gospodarstwach wybranych elementów zasady wzajemnej zgodności jako zbioru przyjaznych środowisku praktyk rolniczych	110	40			60	50	100	50	45	160		90		90	50	845
V	Elementy wzajemnej zgodności (cross-compliance) w technologii produkcji jakościowego ziemniaka jadalnego oraz na cele przetwórstwa przemysłowego				20	115		100						160			395
VI	Wykorzystanie potencjału kukurydzy i innych roślin pastewnych uprawianych w plonie głównym lub poplonach w bilansowaniu zasobów paszowych gospodarstwa z uwzględnieniem zasad wzajemnej zgodności	50	40	50		60			50	50	140	210		30	25		705
VII	Wdrażanie zasady cross - compliance poprzez różnicowanie produkcji roślinnej jako metoda na poprawę dochodowości gospodarstwa rolnego			55								210	15			50	330
Ogółem		390	200	235	115	430	400	800	200	245	600	930	255	470	265	250	5785

2.2.2. Doradztwo grupowe

Tabela 3. Doradztwo grupowe - ilość porad z zakresu produkcji roślinnej

Nr bloku	Tematyka	PZD	PZD	PZD	PZD	PZD	PZD	PZD	PZD	PZD	PZD	PZD	Centrum	Razem
		Końskie	Włoszczowa	Jędrzejów	Skarżysko	Kielce	Kazimierza Wielka	Starachowice	Ostrowiec	Opatów	Sandomierz	Staszów	Ogrodnice	
I	Doradztwo dla rolników w pozyskiwaniu funduszy strukturalnych objętych Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013	4	1	4		7		2	2	18	3	4	8	53
		12	3	20		21		6	6	54	15	16	60	213
II	Optymalne kierunki użytkowania zbóż sposobem na podniesienie zysków w gospodarstwie rolnym w ujęciu zasady wzajemnej zgodności	3	2	2	3	4	4	3	2	9	3	4	2	41
		9	6	10	9	20	8	9	6	27	10	16	10	140
III	Prawidłowe użytkowanie łąk i pastwisk zgodnie z zasadami cross - compliance	2	3		2	2								9
		6	9		7	10								32
IV	Wprowadzenie w gospodarstwach wybranych elementów zasady wzajemnej zgodności jako zbioru przyjaznych środowisku praktyk rolniczych	3	2				5	2	2		3		6	23
		9	6				10	6	6		9		50	96
V	Elementy wzajemnej zgodności (cross-compliance) w technologii produkcji jakościowego ziemniaka jadalnego oraz na cele przetwórstwa przemysłowego				2	2								4
					6	10								16
VI	Wykorzystanie potencjału kukurydzy i innych roślin pastewnych uprawianych w plonie głównym lub poplonach w bilansowaniu zasobów paszowych gospodarstwa uwzględnieniem zasad wzajemnej zgodności	2	2	2		2	5	2	2	9		2	4	32
		6	6	10		6	10	6	6	27		8	20	105
VII	Wdrażanie zasady cross - compliance poprzez różnicowanie produkcji roślinnej jako metoda na poprawę dochodowości gospodarstwa rolnego			5						9	3			17
				25						27	7			59
Ogółem		14	10	13	7	17	14	9	8	45	12	10	20	179
		42	30	65	22	67	28	27	24	135	41	40	140	661

2.3. Działalność upowszechnieniowa

2.3.1. Demonstracje

Tabela 4. Demonstracje z zakresu produkcji roślinnej

Nr bloku	Nr tematu	Tematyka	PZD	PZD	PZD	PZD	PZD	PZD	PZD	PZD	PZD	PZD	PZD	PZD	Centrum	Zakład	Razem	
			Końskie	Włoszczowa	Jędrzejów	Skarżysko	Kielce	Pińczów	Busko - Zdrój	Kazimierza Wielka	Starachowice	Ostrowiec	Opatów	Sandomierz	Staszów	Ogrodnice		Modliszewice
II	1	Prawidłowa technologia uprawy zbóż wysokiej jakości przeznaczonych do wykorzystania w przemyśle piekarniczym, konsumpcyjnym, spirytusowym i browarniczym			1					2		2	6		2	1		14
	2	Uprawa zbóż na cele paszowe jako sposób na zbilansowanie pasz w gospodarstwie rolnym	2	1		1	1	1	2		1			1	2			12
	3	Technologia prowadzenia plantacji nasiennych zbóż podstawowych															1	1
III	4	Prawidłowe użytkowanie łąk i pastwisk z uwzględnieniem nawożenia zrównoważonego (organiczne, mineralne, dolistne)						1										1
IV	5	Uprawa roślin strączkowych	2	1			1				1					1		6
V	6	Uprawa ziemniaków jadalnych w warunkach rolnictwa zrównoważonego.					1		2									3
VI	7	Technologia uprawy i zbioru kukurydzy z przeznaczeniem na wysokoenergetyczną kiszonkę i ziarno										2						2
	8	Uprawa roślin pastewnych w plonie głównym i poplonach jako element poprawy bilansu pasz w gospodarstwie rolnym					1											1
VII	9	Efektywna technologia uprawy i ochrony rzepaku ozimego			1								1					2
Ogółem			4	2	2	1	4	2	4	2	2	4	6	2	4	2	1	42

2.3.2. Pokazy

Tabela 5. Pokazy z zakresu produkcji roślinnej

Nr bloku	Nr tematu	Tematyka	PZD Końskie	PZD Włoszczowa	PZD Jędrzejów	PZD Skarżysko	PZD Kielce	PZD Pińczów	PZD Busko - Zdrój	PZD Kazimierza Wielka	PZD Starachowice	PZD Ostrowiec	PZD Opatów	PZD Sandomierz	PZD Staszów	Centrum Ogrodnicze	Razem
II	1	Łączne stosowanie agrochemikaliów (fungicydy, nawozy dolistne, regulatory wzrostu) sposobem na optymalizację zysków w gospodarstwie rolnym	1		1				2			2	3	1	4	1	15
			5		8				10			16	15	5	20	10	89
	2	Siew kwalifikowanego materiału siewnego kompleksowym rozwiązaniem problemów finansowo - technologicznych gospodarstwa rolnego					1			1	1						3
3	Dobór odmian oraz kompleksowa technologia uprawy zbóż na polu doświadczalnym ŚODR Modliszewice					10				7	5						22
								1		1			2				4
III	4	Optymalny zbiór traw z przeznaczeniem na sianokiszonki	1														1
			5														
5	Właściwe sporządzanie sianokiszonek (baloty foliowe, silosy przejazdowe)		1														1
			5														5
IV	6	Atestacja opryskiwaczy	1					1				2					4
			5					10				12					27
7	Wapnowanie gleb kwaśnych														1	1	2
		5													10	10	15

Tabela 5. Ciąg dalszy tabeli: Pokazy z zakresu produkcji roślinnej

V	8	Dobór preparatu do ochrony chemicznej plantacji ziemniaka w intensywnej technologii uprawy					2									2	
							20										20
	9	Poprawność sadzenia ziemniaka - dobór odmian, zapraw, zalecanej obsady roślin				1			2							3	
						6			10								16
VI	10	Nowe herbicydy do chemicznej ochrony kukurydzy			1		1									2	
					5		10										15
	11	Prawidłowe sporządzanie kiszonek z uwzględnieniem zasad cross - compliance		1							1					2	
				5							5						10
VII	12	Jednoetapowy zbiór rzepaku kombajnem ze stołem jako efektywny sposób zbioru										1	1			2	
												5	5				10
Ogółem			4	2	2	1	4	2	4	2	2	4	6	2	4	2	41
			20	10	13	6	40	20	20	17	10	28	30	10	20	20	264

2.4. Szkolenia: kursy, seminaria, pozostałe

Tabela 6. Działalność szkoleniowa z zakresu produkcji roślinnej

Nr bloku	Nr tematu	Tematyka	PZD	PZD	PZD	PZD	PZD	PZD	PZD	PZD	PZD	PZD	PZD	PZD	Centrum	Zakład	Razem	
			Końskie	Włoszczowa	Jędrzejów	Skarżysko	Kielce	Pińczów	Busko - Zdrój	Kazimierza Wielka	Starachowice	Ostrowiec	Opatów	Sandomierz	Staszów	Ogrodnice	Modliszewice	
SKOLENIA																		
I	1	Możliwości pozyskania funduszy strukturalnych objętych PROW na lata 2007-2013	13		3		4		2	2	1	4		2	2		33	
			78		30		60		20	20	10	70		36	20			344
II	2	Prawidłowy płodozmian jako element zapobiegający procesowi degradacji substancji organicznej w glebie	3		1								4				8	
			18		8								40					66
	3	Celowe stosowanie agrochemikaliów z optymalnym ich wykorzystaniem przez rośliny zbożowe i minimalnym wpływem na zanieczyszczenie środowiska					1											1
							10											
	4	Wyłączne prawo hodowcy do odmian i możliwości ubiegania się rolników o dopłatę do wysianego kwalifikowanego materiału siewnego		3	1		1					1			1			7
				30	10		10					10				5		
	5	Technologia uprawy zbóż ozimych	1	1		1	1			2	3	3	6		7			25
			6	10		7	10			20	30	30	48		70			
	6	Technologia uprawy zbóż jarych	1	1		1		3	4	2		4	3		3			22
			6	10		6		30	40	20		40	24		30			
7	Odmiany pszenic: elitarnych, jakościowych i chlebowych - agrotechnika, wymagania glebowe, ochrona			2								3		1			6	
				10								24		5				39
III	8	Prawidłowe użytkowanie łąk i pastwisk zgodnie z zasadami cross - compliance	1	1		1	1										4	
			6	10		7	10											33

Tabela 6. Ciąg dalszy tabeli: Działalność szkoleniowa z zakresu produkcji roślinnej

III	9	Nawożenie łąk i pastwisk zgodnie z zasadami dobrej praktyki rolniczej oraz z uwzględnieniem rolnictwa zrównoważonego	1				1	5										7
			6				10	50										
IV	10	Podstawowe zasady nawożenia	2						6		3	4						15
			12						60		30	40						142
	11	Agrotechnika roślin strączkowych		1			6											7
				10			60											70
	12	Bezpieczne stosowanie środków ochrony roślin	2							1								3
			12							10								22
	13	Metody podniesienia żyzności gleby	3							1				4		2		10
			18							10				40		20		88
V	14	Uprawa ziemniaków zgodnie z kierunkami użytkowania w technologiach o różnej intensywności				1	1										2	
						8	10										18	
	15	Kompleksowa ochrona plantacji ziemniaków - od sadzenia do zbioru					2		6					4			12	
							20		60					40			120	
VI	16	Dobór odmian, agrotechnika i ochrona kukurydzy zgodnie z kierunkiem użytkowania na ziarno lub kiszonkę	2	1	1					1		3	3		2	2	15	
			12	10	10						10		30	24		20	20	136
	17	Zwiększenie zasobów paszowych w gospodarstwie poprzez uprawę różnych gatunków roślin pastewnych w plonie głównym i w międzyplonie.	1				2			1	2	2					8	
			6				20			10	20	20					76	
VII	18	Potencjalne możliwości uprawowe rzepaku ozimego w woj. świętokrzyskim w zależności od warunków przyrodniczych i doboru odmian			1								3				4	
					10								24				34	
	19	Kompleksowa technologia uprawy i ochrony rzepaku ozimego			2								5				7	
					10								40				50	
20	Możliwość produkcji biopaliw w gospodarstwie na podstawie ustawy o biopaliwach											1				1		
												8				8		

Tabela 6. Ciąg dalszy tabeli: Działalność szkoleniowa z zakresu produkcji roślinnej

21	Poza blokiem - Odnawialne źródła energii dla domu i biznesu			1													1
				10													
Ogółem		30	8	12	4	20	8	18	10	9	21	24	10	18	6		198
		180	80	98	28	220	80	180	100	90	240	192	116	180	50		1834
SEMINARIA																	
22	Seminaria branżowe											1				3	4
												40				75	115
KURSY																	
23	Kurs z zakresu stosowania środków ochrony roślin przy użyciu opryskiwaczy	3	1			8	1		2		2		8				25
		75	30			200	40		40		60		170				615
24	Kurs dla operatorów kombajnów zbożowych (organizowane przez specjalistów do produkcji rolnej)		1			1											2
			15			12											27
Ogółem		3	2			9	1		2		2	1	8			3	31
		75	45			212	40		40		60	40	170			75	757

2.5. Działalność informacyjna

Specjaliści zakładowi z produkcji roślinnej w 2011 roku w ramach szkoleń zorganizowanych przez specjalistów terenowych przekażą następujące treści:

- „Kompleksowa technologia uprawy i ochrony rzepaku ozimego” - 4
- „Metody podniesienia żyzności gleby” - 2
- „Podstawy nawożenia” - 2
- „Prawidłowe użytkowanie łąk i pastwisk zgodnie z zasadami cross - compliance” - 3
- „Zwiększenie zasobów paszowych w gospodarstwie poprzez uprawę różnych gatunków roślin pastewnych w plonie głównym i w międzyplonie” - 1
- „Wyłączne prawo hodowcy do odmian i możliwości ubiegania się rolników o dopłatę do wysianego kwalifikowanego materiału siewnego” - 2
- „Technologia uprawy zbóż ozimych” - 2

Ponadto specjaliści wezmą udział w audycjach radiowych i telewizyjnych - wg zapotrzebowania.

2.6. Inne zadania, np. konkursy, olimpiady, wystawy

Tabela 7. Inne formy działalności (wystawy, konkursy, olimpiady i itp.) z zakresu produkcji roślinnej

Tematyka	PZD Końskie	PZD Włoszczowa	PZD Jędrzejów	PZD Skarżysko	PZD Kielce	PZD Pińczów	PZD Busko - Zdrój	PZD Kazimierza Wielka	PZD Starachowice	PZD Ostrowiec	PZD Opatów	PZD Sandomierz	PZD Staszów	Centrum Ogrodnicze	Zakład Modliszewice	Razem
WYSTAWY																
Organizacja wyjazdów na Dzień Otwartych Drzwi i IV Świętokrzyską Wystawę Zwierząt Hodowlanych		1	1		2	1	2	1	1	2			1			12
Organizacja wyjazdów na AGROTECH Kielce i inne imprezy dotyczące technologii uprawy		1	2			1	2			2		1	2			11
Organizacja Wystaw Dożynkowych		1	2	2	4	5		2	1	5	5	2	2		1	32
Ogółem		3	5	2	6	7	4	3	2	9	5	3	5		1	55
INNE																
Sporządzanie wniosków o dopłaty bezpośrednie	160	60	60		250	60	120	80	60	120	180	60	120	90	30	1450
Sporządzanie dokumentów potrzebnych do uzyskania wsparcia finansowego z funduszy unijnych	15		30		10	40	20	35	10	30	16	2	4		5	217
Artykuły	2		1		1	1	2	1	1	2		1	2	6	16	36
Ulotki i broszury informacyjne														2	8	10
Ogółem	177	63	96	2	267	108	146	119	73	161	201	66	131	98	60	1768

2.7. Prace adaptacyjno - doświadczalne, wdrożeniowe i upowszechnieniowe realizowane na polu doświadczalnym

2.7.1. Działalność adaptacyjno-doświadczalna

W roku 2011 prowadzone będą dwa tematy adaptacyjno-doświadczalne. W ramach Porejestrowego Doświadczalnictwa Odmianowego zlokalizowane będą na polu doświadczalnym ŚODR w Modliszewicach następujące doświadczenia:

1. „Porównanie plonowania nowych odmian pszenicy ozimej w warunkach województwa świętokrzyskiego” (ósmy rok)
2. „Porównanie plonowania nowych odmian żyta ozimego w warunkach województwa świętokrzyskiego” (drugi rok)

Prace będą nadzorowane przez COBORU Słupia Wielka. Szczegółowy zakres przedstawia tabela nr 8.

Tabela. 8. Prace adaptacyjno-doświadczalne

Lp.	Tematyka	Lokalizacja	Ilość	Pow. w ha	Jednostka nadzorująca	Lata prowadzenia
1	Ocena plonowania nowych odmian pszenicy ozimej w systemie badań Porejestrowego Doświadczalnictwa Odmianowego	Pole doświadczalne ŚODR w Modliszewicach	1	0,50	COBORU Słupia Wielka	Od 2003
2	Ocena plonowania nowych odmian żyta ozimego w systemie badań Porejestrowego Doświadczalnictwa Odmianowego	Pole doświadczalne ŚODR w Modliszewicach	1	0,30	COBORU Słupia Wielka	Od 2009

2.7.2. Działalność wdrożeniowa

Celem prac wdrożeniowych na polu doświadczalnym ŚODR w Modliszewicach będzie wprowadzenie do uprawy nowych odmian: pszenicy ozimej, rzepaku ozimego, łubinu żółtego.

Do praktyki rolniczej wdrożone będą następujące odmiany:

- pszenica ozima - Mulan,
- rzepak ozimy - Casoar, Exotic, Californium, Primus F₁, Belleve, Visby F₁.
- łubin żółty - Perkoz

Szczegółowy zakres prac przedstawia tabela nr 9.

Tabela. 9. Prace wdrożeniowe

Lp.	Tematyka	Lokalizacja	Ilość	Pow. w ha
1	Wprowadzenie do uprawy nowej odmiany pszenicy ozimej Mulan	Pole doświadczalne ŚODR w Modliszewicach	1	8,7
2	Wprowadzenie do uprawy nowych odmian rzepaku ozimego Casoar, Exotic, Californium, Primus F ₁ , Belleve, Visby F ₁ .	Pole doświadczalne ŚODR w Modliszewicach	1	5,7
3	Wprowadzenie do uprawy nowej odmiany łąbinu żółtego Perkoz	Pole doświadczalne ŚODR w Modliszewicach	1	5,7

2.7.3. Działalność upowszechnieniowa.

Na polu doświadczalnym prowadzone będą również kolekcje roślin uprawnych na obszarze 2,2 ha:

1. Traw i motylkowatych,
2. Pszenicy ozimej i jarej,
3. Pszenżyta ozimego i jarego,
4. Bobiku,
5. Ziemniaków,
6. Żyta ozimego,
7. Jęczmienia jarego,
8. Grochów,
9. Łubinów,
10. Wyk,
11. Owsa,
12. Roślin energetycznych.

2.8. Podsumowanie działalności - zestawienie ilościowe poszczególnych działań

Specjaliści z produkcji roślinnej będą realizowali zadania w następujących ilościach:

- Bloki programowe - **66**,
- Doradztwo indywidualne - **5785** porad,
- Doradztwo grupowe - **179** spotkań dla **661** rolników,
- Demonstracje - **42**,
- Pokazy - **41** pokazów dla **264** rolników,
- Szkolenia - **198** szkoleń, w których udział weźmie **1834** rolników,
- Kursy i seminaria (w tym odpłatne) - **31** dla **757** uczestników,
- Wystawy i inne wyjazdy zorganizowane - **55**,
- Sporządzanie wniosków o dopłaty bezpośrednio - **1450**,
- Sporządzanie innych dokumentów potrzebnych do uzyskania wsparcia - **217**,
- Artykuły - **36**,
- Ulotki i broszury informacyjne - **10**.

3. Współpraca z instytucjami i organizacjami działającymi na rzecz wsi i rolnictwa

Realizacja zadań z zakresu technologii produkcji roślinnej przebiegać będzie we współpracy z:

- rolniczymi instytutami naukowymi, takimi jak: Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa w Puławach, Instytut Hodowli i Aklimatyzacji Roślin w Radzikowie, Instytut Biotechnologii Przemysłu Rolno - Spożywczego w Warszawie, Instytut Technologiczno - Przyrodniczy w Falentach, Centralny Ośrodek Badań Roślin Uprawnych w Słupi Wielkiej, Instytut Genetyki Roślin Polskiej Akademii Nauk w Poznaniu, Instytut Ochrony Roślin w Poznaniu,
- Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie,
- Agencjami: Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa oraz Rynku Rolnego,
- samorządem rolniczym i terytorialnym,
- firmami, producentami środków do produkcji rolnej: Monsanto, Agro Braas, Hodowla Roślin Danko, Poznańska Hodowla Roślin, Małopolska Hodowla Roślin, KWS Lochow Polska, Organika Sarzyna, Rokita Agro, Monsanto, Syngenta, Bayer Crop Science, BASF, FN Agro, Du Pont, Timac Agro Polska,
- rolniczymi związkami branżowymi,
- Państwowym Inspektorem Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Warszawie,
- Okręgową Stacją Chemiczno - Rolniczą w Kielcach,
- Centralą Nasienną w Kielcach.

PRODUKCJA ZWIERZĘCA

1. Wstęp

Priorytetem w pracy doradczej w 2011 będzie udzielanie pomocy beneficjentom w wykorzystaniu środków finansowych z funduszy programu PROW 2007-2013 oraz w dostosowaniu gospodarstw rolnych do obowiązujących wymogów zasad wzajemnej zgodności. Tematyka realizowanych bloków problemowych będzie kontynuacją rozpoczętych działań w zakresie świadczonego rolnikom doradztwa w roku poprzednim i ma służyć osiągnięciu wymienionego celu.

W zakresie technologii produkcji zwierzęcej planuje się realizację następujących zagadnień:

- Udzielanie informacji w zakresie wymogów zasad wzajemnej zgodności w gospodarstwach rolnych,
- Wymogi ochrony środowiska związane z prowadzoną działalnością rolniczą,
- Dostosowanie gospodarstw do obowiązujących wymogów UE w zakresie dobrostanu zwierząt,
- Upowszechnianie wśród rolników znajomości ustawy o ochronie zwierząt,
- Poprawę materiału genetycznego oraz prawidłowe żywienie i utrzymanie zwierząt,
- Propagowanie chowu i hodowli bydła ras mięsnych,
- Właściwe administrowanie indywidualną ilością referencyjną (IIR) mleka,
- Poprawę efektywności produkcji trzody chlewnej,
- Chów i hodowla trzody chlewnej z uwzględnieniem programu zwalczania choroby Aujeszkiego.

Tematyka wyszczególnionych zagadnień realizowana będzie poprzez doradztwo indywidualne i grupowe, demonstracje, pokazy, szkolenia i inne formy działalności.

2. Realizacja zadań

2.1. Bloki programowe

Tabela 10. Tematyka bloków programowych w zakresie technologii produkcji zwierzęcej

<i>Nr bloku</i>	<i>Tematyka</i>	<i>PZD Końskie</i>	<i>PZD Włoszczowa</i>	<i>PZD Jędrzejów</i>	<i>PZD Skarżysko</i>	<i>PZD Kielce</i>	<i>PZD Pińczów</i>	<i>PZD Busko - Zdrój</i>	<i>PZD Kazimierza Wielka</i>	<i>PZD Ostrowiec</i>	<i>PZD Opatów</i>	<i>PZD Sandomierz</i>	<i>PZD Staszów</i>	<i>Centrum Ogrodnicze</i>	<i>Zakład Modliszewice</i>	<i>Razem</i>
I	Pomoc rolnikom w pozyskiwaniu funduszy strukturalnych objętych Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 - 2013	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	14
II	Doskonalenie chowu i hodowli bydła mlecznego	1	1	1	1	1	1	1		1	1	1	1	1	1	13
III	Promocja polskiej wołowiny i jagnięciny poprzez propagowanie chowu i hodowli tych gatunków oraz walorów dietetycznych mięsa	1		1	1	1		1	1	1		1	1	1	1	11
IV	Poprawa wyników produkcyjnych w hodowli i chowie trzody chlewnej		1	1	1	1	1	1	1	1	1	1		1	1	12
V	Zapewnienie dobrostanu zwierząt oraz wymagań ochrony środowiska w aspekcie spełnienia przez gospodarstwo zasad wzajemnej zgodności (cross compliance)	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	14
Ogółem		4	4	5	5	5	4	5	4	5	4	5	4	5	5	64

2.2. Doradztwo indywidualne

Tabela 11. Doradztwo indywidualne - ilość porad z zakresu technologii produkcji zwierzęcej

<i>Nr bloku</i>	<i>Tematyka porad</i>	<i>PZD Końskie</i>	<i>PZD Włoszczowa</i>	<i>PZD Jędrzejów</i>	<i>PZD Skarżysko</i>	<i>PZD Kielce</i>	<i>PZD Pińczów</i>	<i>PZD Busko - Zdrój</i>	<i>PZD Kazimierza Wielka</i>	<i>PZD Ostrowiec</i>	<i>PZD Opatów</i>	<i>PZD Sandomierz</i>	<i>PZD Staszów</i>	<i>Centrum Ogrodnicze</i>	<i>Zakład Modliszewice</i>	<i>Razem</i>
I	Możliwość pozyskiwania funduszy strukturalnych objętych Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 - 2013	50	60	45	40	90	100	240	50	60	160	90	80	50	40	1155
II	Doskonalenie chowu i hodowli bydła mlecznego	60	180	25	30	90	85	24		60	120	120		30	20	844
III	Promocja polskiej wołowiny i jagnięciny poprzez propagowanie chowu i hodowli tych gatunków oraz walorów dietetycznych mięsa	10		25	10			26	50	35		20		10	20	206
IV	Poprawa wyników produkcyjnych w hodowli chowie trzody chlewnej		150	25	14	80	80	24	50	45	120	105		50	20	763
V	Zapewnienie dobrostanu zwierząt oraz wymagań ochrony środowiska w aspekcie spełnienia przez gospodarstwo zasad wzajemnej zgodności (cross compliance)	70	210	40	60	65	85	24	35	65	120	105	60	30	20	989
Ogółem		190	600	160	154	325	350	338	185	265	520	440	140	170	120	3957

2.3. Doradztwo grupowe

Tabela 12. Doradztwo grupowe - ilość porad z zakresu technologii produkcji zwierzęcej

Nr bloku	Tematyka porad	PZD	PZD	PZD	PZD	PZD	PZD	PZD	PZD	PZD	PZD	PZD	PZD	Centrum	Razem
		Końskie	Włoszczowa	Jędrzejów	Skarżysko	Kielce	Pińczów	Busko- Zdrój	Kazimierza Wielka	Ostrowiec	Opatów	Sandomierz	Staszów	Ogrodnicze	
I	Możliwość pozyskiwania funduszy strukturalnych objętych Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 - 2013	2	3	5		2	3	1		1	8	6	1		32
		6	9	25		10	9	3		3	32	18	3		118
II	Doskonalenie chowu i hodowli bydła mlecznego	2	11	1	1	5	2	1		2	8	6	2		41
		6	33	5	3	25	6	3		6	24	19	6		136
III	Promocja polskiej wołowiny i jagnięciny poprzez propagowanie chowu i hodowli tych gatunków oraz walorów dietetycznych mięsa	1		1	1			1	3	1		4			12
		3		5	3			3	9	3		11			37
IV	Poprawa wyników produkcyjnych w hodowli i chowie trzody chlewnej		7	1	1	4	1	1	3	3	8	7			36
			21	5	4	20	3	3	9	9	32	17			123
V	Zapewnienie dobrostanu zwierząt oraz wymagań ochrony środowiska w aspekcie spełnienia przez gospodarstwo zasad wzajemnej zgodności (cross compliance)	4	7	3	3	3		1	5	3	8	14	4	5	60
		12	21	15	9	15		3	15	9	32	37	8	15	191
Ogółem		9	28	11	6	14	6	5	11	10	32	37	7	5	181
		27	84	55	19	70	18	15	33	30	120	102	17	15	605

2.4. Demonstracje

Tabela 13. Demonstracje z zakresu technologii produkcji zwierzęcej

Nr bloku	Nr tematu	Tematyka	PZD Końskie	PZD Włoszczowa	PZD Jędrzejów	PZD Skarżysko	PZD Kielce	PZD Pińczów	PZD Busko - Zdrój	PZD Kazimierza Wielka	PZD Ostrowiec	PZD Opatów	PZD Sandomierz	PZD Staszów	Centrum Ogrodnicze	Razem
II	1	Produkcja mleka wysokiej jakości poprzez przestrzeganie prawidłowej technologii jego pozyskiwania				1								1		2
	2	Prawidłowe żywienie podstawą zdrowotności i długowieczności krów										1	1			2
	3	Prawidłowy odchów jałówek przeznaczonych na remont stada i sprzedaż do dalszej hodowli		3					1			1				
III	4	Krzyżowanie towarowe z uwzględnieniem preferowanych ras mięsnych i racjonalne żywienie								1				1		2
IV	5	Ograniczenie upadków prosiąt poprzez profilaktykę w okresie odchowu i odsadzania		3				1		1	1				1	7
	6	Racjonalne żywienie tuczników z wykorzystaniem zbóż pochodzących z własnego gospodarstwa						1	1		1					3
	7	Wymagania wzajemnej zgodności w zakresie sporządzania i przechowywania pasz w gospodarstwach prowadzących chów trzody chlewnej			1	1	2									
IV	8	Prawidłowe żywienie loch										2	1			3
V	9	Zasada wzajemnej zgodności w zakresie dobrostanu zwierząt oraz spełnienia przez gospodarstwo wymagań ochrony środowiska	2		1		2									5
Ogółem			2	6	2	2	4	2	2	2	2	4	2	2	1	33

2.5. Pokazy

Tabela 14. Pokazy z zakresu produkcji zwierzęcej

Nr bloku	Nr tematu	Tematyka	PZD Końskie	PZD Włoszczowa	PZD Jędrzejów	PZD Skarżysko	PZD Kielce	PZD Pińczów	PZD Busko - Zdrój	PZD Kazimierza Wielka	PZD Ostrowiec	PZD Opatów	PZD Sandomierz	PZD Staszów	Centrum Ogrodnicze	Razem	
II	1	Prawidłowa korekcja racic i pielęgnacja bydła		2	1	1		1						1		6	
				10	8	5		5						5		33	
	2	Odpowiednia pielęgnacja wymion oraz prawidłowo przeprowadzony dój i konserwacja urządzeń udojowych	1	1								2					4
			5	5								10					20
	3	Sporządzanie kiszonek z zielonek o wysokiej zawartości suchej masy	1	3	1							1	2	1	1		10
			5	15	8							8	10	7	5		58
	4	Prawidłowo i terminowo prowadzona dokumentacja w gospodarstwie mleczarskim								1							1
										5							5
III	5	Prawidłowy dobór buhajów					2										2
							20										20
	6	Sporządzanie kiszonek z wykorzystaniem produktów ubocznych z produkcji biopaliw i przemysłu rolno-spożywczego								1							1
										10							10
IV	8	Wybór loszek na remont stada						1	1	1					1	4	
								5	5	10					5	25	
	9	Prowadzenie dokumentacji w gospodarstwie trzodziarskim				1	2				1		1			5	
						5	20				8		6			39	
Ogółem			2	6	2	2	4	2	2	2	2	4	2	2	1	33	
			10	30	16	10	40	10	10	20	16	20	13	10	5	210	

2.6. Szkolenia: kursy, seminaria, pozostałe

Tabela 15. Działalność szkoleniowa z zakresu technologii produkcji zwierzęcej

Nr bloku	Nr tematu	Tematyka	PZD	PZD	PZD	PZD	PZD	PZD	PZD	PZD	PZD	PZD	PZD	PZD	Centrum	Zakład	Razem
			Końskie	Włoszczowa	Jędrzejów	Skarżysko	Kielce	Pińczów	Busko - Zdrój	Kazimierza Wielka	Ostrowiec	Opatów	Sandomierz	Staszów	Ogrodnicze	Modliszewice	
I	1	Pomoc rolnikom w pozyskiwaniu funduszy strukturalnych objętych Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 - 2013	3		2	1	2		1	1	1		1	1			13
			15		20	7	20		10	10	10		8	10			110
	2	Zasady otrzymywania dopłat bezpośrednich a obowiązek spełnienia przez gospodarstwo zasad wzajemnej zgodności, ze szczególnym uwzględnieniem programów zwalczania chorób zakaźnych	3	4		2	2		2		1	4	2				20
			45	80		40	40		40		15	60	36				356
II	3	Prawidłowe i terminowe prowadzenie znakowania i ewidencjonowania zwierząt w gospodarstwach utrzymujących przeżuwacze i zapobieganie chorobom zakaźnym		4		1	5	2	1					2			15
				40		6	50	20	10					20			146
	4	Zapobieganie chorobom metabolicznym, wymion i racic podstawą zdrowej i bezpiecznej żywności i opłacalności produkcji mleka		3	2							3					8
				30	20							24					74
	5	Umiejętne i ekonomiczne wykorzystanie nowych technologii w żywieniu i utrzymaniu krów mlecznych	1									3	1				5
			5									24	10				39
	6	Administrowanie kwotami mlecznymi i planowanie produkcji mleka			1												1
					10												10
	7	Prawidłowe zaplanowanie i przygotowanie bazy paszowej dla krów wysokomlecznych	3	1					1		1		1	2			9
			15	10					10		10		8	20			73

Tabela 15. Ciąg dalszy tabeli: Działalność szkoleniowa z zakresu technologii produkcji zwierzęcej

	8	Poprawa opłacalności produkcji mleka poprzez znajomość i umiejętne wykorzystanie oraz łączenie efektów hodowlanych, technologicznych i prawnych		3						1						4	
				30						10							40
III	9	Wykorzystanie potencjału krów mlecznych wypadających z produkcji mleka do produkcji wołowiny wysokiej jakości							1				1			2	
									10				10			20	
	10	Poprawa opłacalności produkcji wołowiny poprzez odpowiednie wykorzystanie trwałych użytków zielonych, pasz ubocznych i istniejących budynków inwentarskich	1			1			1			1					4
			5			7			10			8					30
	11	Chów bydła mięsnego i małych przeżuwaczy w gospodarstwach ekologicznych i agroekologicznych - promocja mleka, mięsa i innych produktów				1											1
						6											6
12	Hodowla krów mamek w gospodarstwach spełniających odpowiednie warunki											1				1	
												10				10	
13	Wykorzystanie krów o dwukierunkowym użytkowaniu (Simental, Mombaliarde, Polska Czerwono-Biała, Polska Czarno-Biała) w gospodarstwach o dużej ilości trwałych użytków zielonych							1								1	
								10								10	
IV	14	Prawidłowe żywienie trzody chlewnej							1					2		3	
									10					20		30	
	15	Zasady odchovu loszek na remont stada										2				2	
												16				16	
	16	Prawidłowy odchów prosiąt	1														1
10																10	
17	Prawidłowe użytkowanie loch					1	1				1					3	
						10	10				10					30	

Tabela 15. Ciąg dalszy tabeli: Działalność szkoleniowa z zakresu technologii produkcji zwierzęcej

IV	18	Efektywność w produkcji trzody chlewnej												2		2	
															20		20
	19	Chów i hodowla trzody chlewnej z uwzględnieniem programu zwalczania choroby Aujeszkyego	3	1					1	3						8	
			30	10					10	30							80
20	Wymagania wzajemnej zgodności w zakresie bezpieczeństwa pasz w gospodarstwach prowadzących chów trzody chlewnej		1		1			2		6					10		
			10		10			20		48						88	
21	Wymagania wzajemnej zgodności w zakresie ochrony świń	3	1	1	2	1	2								10		
		30	10	7	20	10	20									97	
V	22	Wymogi dobrostanu zwierząt	3		1		1	1	1	1		1	1		1	10	
			30		7		10	10	10	10		9	10		10	96	
	23	Mikroklimat w budynkach inwentarskich	2	2		1									1	5	
			10	20		8									10	38	
	21	Budowa i modernizacja budynków inwentarskich	1												1	1	
			5												10	5	
	22	Wentylacja w budynkach inwentarskich			1		2						1			4	
					6		20						10				36
	23	Ochrona środowiska w aspekcie wymagań zasad wzajemnej zgodności	2	1	1	8	1	1	1	2	4				1	21	
			20	10	20	80	10	10	10	20	32				10	212	
	24	Urządzenia do magazynowania i przechowywania nawozów naturalnych		1									2			3	
				10									20				30
25	Seminarium dla specjalistów produkcji zwierzęcej - aktualne problemy produkcji zwierzęcej													3	3		
														60		60	
Ogółem			14	29	10	11	20	8	11	9	10	20	11	10	4	3	170
			100	330	100	114	220	80	130	90	105	188	115	100	40	60	1772

2.7. Inne formy działalności

Tabela 16. Inne formy działalności (wystawy, konkursy, olimpiady i itp.) z zakresu technologii produkcji zwierzęcej

Nr bloku	Nr tematu	Tematyka	PZD Końskie	PZD Włoszczowa	PZD Jędrzejów	PZD Skarżysko	PZD Kielce	PZD Pińczów	PZD Busko - Zdrój	PZD Kazimierza Wielka	PZD Ostrowiec	PZD Opatów	PZD Sandomierz	PZD Staszów	Centrum Ogrodnicze	Zakład Modliszewice	Razem
WYSTAWY																	
	1	VI Świętokrzyska Wystawa Zwierząt Hodowlanych oraz Dni Otwartych Drzwi														1	1
KONKURSY																	
	2	Przyjazna wieś														1	1
INNE																	
	3	Sporządzanie wniosków o płatności obszarowe	40	180	55	40	120	60	60	60	60	120	60	60	20	60	995
	4	Inne wnioski w ramach programu PROW 2007-2013	6	13	25		5	10	15	10	15	8	2	2	5	10	126
	5	Artykuły do miesięcznika „Aktualności Rolnicze”	1	3	1	1	2	1	1	1	1	2	1	1	4	12	32
	6	Ulotki, broszury														6	6
	7	Udział w organizacji wystaw dożynkowych	1	3		1	3	1		2	1		1	2			15
	8	Organizacja wyjazdów rolników na Dni Otwartych Drzwi	1	3	2	1	3	1		1	1			1			14
	9	Organizacja wyjazdów rolników na targi rolnicze AGROTECH	1	2	2	1		1		1	1			1			10
Ogółem			50	204	85	44	133	74	76	75	79	130	64	67	29	90	1200

Do planowych zadań specjalistów zakładowych ŚODR Modliszewice należy nadzór nad realizacją bloków tematycznych oraz przygotowanie odpowiedniej dokumentacji i instrukcji, materiałów pomocowych, jak również przeprowadzenie szkoleń z zakresu poszczególnych bloków tematycznych.

2.8. Inne

a) Szkolenia przeprowadzane przez specjalistów zakładowych ŚODR

Modliszewice:

- Ocena użyteczności bydła mlecznego podstawą prawidłowego zarządzania stadem i kierowania rozrodem - 1
- Zdrowie zwierząt kluczem do zdrowej i bezpiecznej żywności i poprawy opłacalności produkcji - 1
- Równowaga paszowo-nawozowa w gospodarstwach z przeżuwaczami a efektywność produkcji - 1
- Dobrostan bydła i małych przeżuwaczy a efekty hodowlane, produkcyjne i ekonomiczne - 1
- Prawidłowe żywienie trzody chlewnej - 2
- Efektywność w produkcji trzody chlewnej - 2
- Wymogi dobrostanu zwierząt - 1
- Mikroklimat w budynkach inwentarskich - 1
- Budowa i modernizacja budynków inwentarskich - 1
- Ochrona środowiska w aspekcie wymagań zasad wzajemnej zgodności - 1

b) Udział w audycjach radiowych i telewizyjnych - wg zapotrzebowania.

2.9. Podsumowanie działalności - zestawienie ilościowe poszczególnych działań

Specjaliści ds. produkcji zwierzęcej będą realizowali zadania w następujących ilościach:

- Bloki programowe - **5**,
- Doradztwo indywidualne - **3957** porad,
- Doradztwo grupowe - **181** spotkań dla **605** rolników,

- Demonstracje - **33**,
- Pokazy - **33** dla **210** rolników,
- Szkolenia - **170** szkoleń, w których udział weźmie **1772** rolników,
- Seminaria wyjazdowe - **24**,
- Wystawy i konkursy - **2**,
- Sporządzanie wniosków o dopłaty bezpośrednie - **995**,
- Sporządzanie innych dokumentów potrzebnych do uzyskania wsparcia - **126**,
- Artykuły - **32**,
- Ulotki i broszury informacyjne - **6**.

3.0. Współpraca z instytucjami i organizacjami działającymi na rzecz wsi i rolnictwa

W trakcie realizacji zadań planuje się ścisłą współpracować z:

- a) rolniczymi instytutami naukowymi:
  - Instytutem Technologiczno - Przyrodniczym w Warszawie,
  - Instytutem Zootechniki - Państwowym Instytutem Badawczym w Balicach,
  - Polską Akademią Nauk, Wydział Nauk Rolniczych, Leśnych i Weterynarii.
- b) Uniwersytetem Rolniczym w Krakowie,
- c) Agencją Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa i Agencją Rynku Rolnego,
- d) Głównym Inspektoratem Weterynarii w Warszawie,
- e) Wojewódzkim Inspektoratem Weterynarii w Kielcach,
- f) Powiatowymi Inspektoratami Weterynarii,
- g) Mazowieckim Centrum Hodowli i Rozrodu Zwierząt Sp. z o.o. w Łowiczu oraz Polską Federacją Hodowców Bydła i Producentów Mleka Oddział w Łodzi,
- h) rolniczymi związkami branżowymi,
- i) firmami i producentami środków do produkcji rolnej.

EKOLOGIA I OCHRONA ŚRODOWISKA

1. Wstęp

W zakresie ekologii i ochrony środowiska w pracy doradczej, upowszechnieniowej, szkoleniowej i informacyjnej na rok 2011 przyjmuje się do realizacji następujące zadania:

- Działania na rzecz zwiększenia udziału rolników w programach rolnośrodowiskowych i dalszy rozwój rolnictwa ekologicznego,
- Upowszechnianie wśród rolników zasad prawidłowej realizacji programów rolnośrodowiskowych,
- Upowszechnianie nowoczesnych technologii produkcji metodami ekologicznymi,
- Zwiększanie udziału rolników w systemach jakości produkcji,
- Zwiększanie produkcji towarowej rolnictwa ekologicznego poprzez większą współpracę gospodarstw ekologicznych z zakładami przetwórczymi i rozwój grup producenckich,
- Upowszechnianie zasad ochrony środowiska oraz konieczności oszczędnego gospodarowania wodą i energią,
- Pomoc rolnikom w prowadzeniu dokumentacji związanej z realizowanymi w gospodarstwach programami pomocowymi.

Realizacja programów rolnośrodowiskowych przyczyni się do rozwoju korzystnych procesów takich jak: zmniejszanie powierzchni odłogów, zahamowanie procesu całkowitego zaniku działalności rolniczej w niektórych gminach województwa świętokrzyskiego, zahamowanie niekorzystnych zmian w strukturze zasiewów, ograniczanie erozji gleb, wzrost aktywnej powierzchni ochrony cennych siedlisk i gatunków roślin i ptaków oraz rozwój rolnictwa ekologicznego.

W latach 2004 - 2006 program rolnośrodowiskowy w województwie świętokrzyskim realizowało 1152 rolników, w 2009 roku - 8191 rolników, w tym 3090 rolników realizuje program rolnośrodowiskowy na lata 2007-13.

Przyjmujemy, że w roku 2011 w programach rolnośrodowiskowych powinno uczestniczyć około 9000 rolników.

W latach 2004 - 2009 nastąpił dynamiczny rozwój rolnictwa ekologicznego w województwie świętokrzyskim. W 2010 roku produkcję metodami ekologicznymi prowadziło 1197 gospodarstw ekologicznych i 10 przetwórci produktów rolnictwa ekologicznego.

Zakłada się że w roku 2011 w województwie świętokrzyskim na produkcję metodami ekologicznymi przestawi się dalszych 200 gospodarstw.

Jednym z najważniejszych problemów świętokrzyskiego rolnictwa ekologicznego jest powolny wzrost produkcji towarowej. W tym celu prowadzone będą działania w kierunku zacieśnienia współpracy gospodarstw ekologicznych z zakładami przetwórczymi, poprawy technologii produkcji oraz rozwoju grup producenckich

Tabela 17. Ilość złożonych w województwie świętokrzyskim wniosków o płatności rolnośrodowiskowe w latach 2009- 2010

Lp.	Powiat	Ilość złożonych wniosków o płatności rolnośrodowiskowe			% udział
		2009	% udział	2010	
1	Busko Zdrój	1125	8,7	1 217	14,3
2	Jędrzejów	766	10,7	750	8,8
3	Kazimierza Wielka	369	4,8	373	4,4
4	Kielce	851	11,1	920	10,8
5	Końskie	491	4,3	509	6
6	Opatów	1408	19,1	1 502	17,6
7	Ostrowiec Św.	619	9,3	618	7,3
8	Pińczów	916	11,9	903	10,6
9	Sandomierz	568	7,2	557	6,5
10	Skarżysko Kam.	82	1	83	1
11	Starachowice	238	2,8	232	2,7
12	Staszów	500	5,7	606	7,1
13	Włoszczowa	258	3,5	251	2,9
Ogólnie		8191	100	8521	100

Tabela 18. Ilość złożonych w ARiMR wniosków rolnośrodowiskowych o przyznanie płatności za realizację pakietu rolnictwo ekologiczne w latach 2009-2010 w województwie świętokrzyskim. Prognoza na rok 2011

Lp.	Powiat	Ilość złożonych wniosków: pakiet rolnictwo ekologiczne			Dynamika 2010/2011 % 2009=100
		2009	2010	Prognoza 2011*	
1	Busko Zdrój	88	95	115	131
2	Jędrzejów	49	47	67	137
3	Kazimierza Wielka	15	13	13	87
4	Kielce	144	142	162	113
5	Końskie	134	127	147	110
6	Opatów	113	115	135	119
7	Ostrowiec Św.	89	92	112	126
8	Pińczów	172	184	204	119
9	Sandomierz	61	62	82	134
10	Skarżysko Kam.	8	10	10	125
11	Starachowice	114	107	107	94
12	Staszów	138	142	162	117
13	Włoszczowa	55	61	81	147
Ogólnie		1180	1197	1397	118

*Własne szacunki

Korzystanie przez rolników z różnych form wsparcia nakłada na nich coraz większe obowiązki w zakresie prowadzenia dokumentacji w gospodarstwie. Wielu z nich ma duże trudności w prawidłowym dokumentowaniu zdarzeń w gospodarstwie zgodnie ze stale zmieniającymi się przepisami. Dlatego też prowadzenie dokumentacji w gospodarstwie oraz wypełnianie różnego rodzaju wniosków będzie jednym z podstawowych tematów doradztwa indywidualnego, grupowego oraz szkoleń.

2. Realizacja zadań

Realizacja zadań w zakresie ekologii i ochrony środowiska została zawarta w tabelach nr 19 - 24.

2.1. Bloki programowe

Tabela 19. Tematyka bloków programowych (tematycznych) w zakresie ekologii i ochrony środowiska

<i>Nr bloku</i>	<i>Tematyka</i>	<i>PZD Busko - Zdrój</i>	<i>PZD Jędrzejów</i>	<i>PZD Kazimierza Wielka</i>	<i>PZD Kielce</i>	<i>PZD Końskie</i>	<i>PZD Opatów</i>	<i>PZD Ostrowiec</i>	<i>PZD Pińczów</i>	<i>PZD Sandomierz</i>	<i>PZD Starachowice</i>	<i>PZD Staszów</i>	<i>PZD Włoszczowa</i>	<i>Centrum Ogrodnicze</i>	<i>Zakład Modliszewice</i>	<i>Razem</i>
I	Pomoc rolnikom w pozyskiwaniu funduszy strukturalnych objętych Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 - 2013	8	9	0	20	8	8	6	5	9	5	8	6	2	3	97
II	Prowadzenie produkcji rolniczej metodami ekologicznymi	8	9	0	20	8	8	6	5	9	5	8	6	2	3	97
III	Przekształcanie gospodarstwa konwencjonalnego na produkcję metodami ekologicznymi	8	9	0	20	7	8	6	5	9	0	8	6	2	3	91
IV	Zasady oszczędnego i prawidłowego gospodarowania wodą i energią w gospodarstwie rolnym i domowym	8	9	0	20	7	8	6	5	9	0	8	6	2	3	91
V	Zarządzanie gospodarstwem rolnym według zasad wzajemnej zgodności	8	9	5	20	6	8	6	5	9	0	8	6	2	3	95
Ogółem		40	45	5	100	36	40	30	25	45	10	40	30	10	15	471

2.2. Doradztwo

2.2.1. Doradztwo indywidualne

Tabela 20. Doradztwo indywidualne - ilość porad z zakresu ekologii i ochrony środowiska

Nr bloku	Tematyka porad	PZD Busko - Zdrój	PZD Jędrzejów	PZD Kazimierza Wielka	PZD Kielce	PZD Końskie	PZD Opatów	PZD Ostrowiec	PZD Pińczów	PZD Sandomierz	PZD Starachowice	PZD Staszów	PZD Włoszczowa	Centrum Ogrodnicze	Zakład Modliszewice	Razem
I	Pozyskiwanie funduszy z PROW 2007-2013 na rzecz działań rolnośrodowiskowych, ochrony środowiska i innych działań w gospodarstwie rolnym	250	60	0	80	90	360	55	120	220	0	70	50	120	40	1515
II	Prowadzenie produkcji rolniczej metodami ekologicznymi	96	140	0	142	45	230	140	120	199	60	170	150	150	80	1722
III	Przekształcanie gospodarstwa konwencjonalnego na produkcję metodami ekologicznymi	16	50	0	100	10	160	45	110	45	0	50	50	50	20	706
IV	Zasady oszczędnego i prawidłowego gospodarowania wodą i energią w gospodarstwie rolnym i domowym	0	20	0	28	10	160	26	0	0	0	0	0	40	20	304
V	Zarządzanie gospodarstwem rolnym według zasad wzajemnej zgodności	40	30	25	50	10	200	50	100	180	0	40	20	60	20	825
Ogółem		402	300	25	400	165	1110	316	450	644	60	330	270	420	180	5072

2.2.2. Doradztwo grupowe

Tabela 21. Doradztwo grupowe - ilość porad z zakresu ekologii i ochrony środowiska

Nr bloku	Tematyka porad	PZD Busko - Zdrój	PZD Jędrzejów	PZD Kazimierza Wielka	PZD Kielce	PZD Opatów	PZD Ostrowiec	PZD Pińczów	PZD Sandomierz	PZD Starachowice	PZD Staszów	PZD Włoszczowa	Centrum Ogrodnicze	Razem
I	Pozyskiwanie funduszy z PROW 2007-2013 na rzecz działań rolnośrodowiskowych, ochrony środowiska i innych działań w gospodarstwie rolnym	0	3	0	4	8	4	4	7	0	1	0	5	36
		0	12	0	12	24	12	12	15	0	3	0	13	103
II	Prowadzenie produkcji rolniczej metodami ekologicznymi	0	3	0	2	16	8	0	19	2	2	0	11	63
		0	12	0	6	24	24	0	40	6	6	0	55	173
III	Przekształcanie gospodarstwa konwencjonalnego na produkcję metodami ekologicznymi	0	1	0	0	2	1	0	9	0	1	6	4	24
		0	4	0	0	6	3	0	23	0	3	18	30	87
IV	Zasady oszczędnego i prawidłowego gospodarowania wodą i energią w gospodarstwie rolnym i domowym	2	0	0	0	3	0	0	0	0	0	0	2	7
		6	0	0	0	12	0	0	0	0	0	0	15	33
V	Zarządzanie gospodarstwem rolnym według zasad wzajemnej zgodności	0	0	5	0	0	2	0	9	0	0	0	6	22
		0	0	10	0	0	6	0	27	0	0	0	30	73
Ogółem		2	7	5	6	29	15	4	44	2	4	6	28	152
		6	28	10	18	66	45	12	105	6	12	18	143	469

2.3. Demonstracje i pokazy

Tabela 22. Demonstracje i pokazy z zakresu ekologii i ochrony środowiska

<i>Nr bloku</i>	<i>Nr tematu</i>	<i>Tematyka</i>	<i>PZD Opatów</i>	<i>PZD Sandomierz</i>	<i>PZD Włoszczowa</i>	<i>Razem</i>
II	1	Technologia produkcji roślinnej metodami ekologicznymi (D)		1		1
	2	Technologia produkcji zwierzęcej metodami ekologicznymi (D)		1		1
II	1	Prawidłowe stosowanie nawozów i środków ochrony roślin w rolnictwie ekologicznym (P)	1	4	1	6
			5	24	5	34
Ogółem			1	6	1	8
			5	24	5	34

D - demonstracja
P - pokaz

2.4. Szkolenia

Tabela 23. Działalność szkoleniowa z zakresu ekologii i ochrony środowiska

Nr bloku	Nr tematu	Tematyka szkolenia	PZD Busko - Zdrój	PZD Jędrzejów	PZD Kazimierza Wielka	PZD Kielce	PZD Końskie	PZD Opatów	PZD Ostrowiec	PZD Pińczów	PZD Sandomierz	PZD Starachowice	PZD Staszów	PZD Włoszczowa	Centrum Ogrodnicze	Zakład Modliszewice	Razem	
SZKOLENIA																		
I	1	Programy rolnośrodowiskowe - warunki i zasady udziału rolników wg aktualnych przepisów prawnych	8	4		3	2	13	1	3			1	6	3	1	45	
			80	40		30	10	104	10	30			10	60	30	20	424	
	2	Zasady otrzymywania dopłat bezpośrednich, a obowiązek spełnienia przez gospodarstwo zasad wzajemnej zgodności ze szczególnym uwzględnieniem programów zwalczania chorób zakaźnych				2												2
					40												40	
II	3	Zasady udziału rolników w działaniu: Uczestnictwo rolników w systemie jakości produkcji żywności "	1	1		1							1		4		8	
			10	10		10							10		30		70	
	4	Aktualne przepisy obowiązujące gospodarstwa ekologiczne	1	1		2			1	1	4	2	1	1	3		17	
			10	10		20			10	10	32	20	10	10	30		162	
	5	Prowadzenie produkcji rolniczej na obszarach Natura 2000				3												3
						30												30
	6	Środki ochrony roślin i nawozy stosowane w rolnictwie ekologicznym					2		1				2	1		2		8
						10		10				10	10		20		60	
7	Zasady organizacji i funkcjonowania grup producenckich							1						1			2	
								10						10			20	

Tabela 23. Ciąg dalszy tabeli: Działalność szkoleniowa z zakresu ekologii i ochrony środowiska

II	8	Ochrona siedlisk przyrodniczych w gospodarstwie ekologicznym							1					1		2	
									10					10		20	
	9	Technologia produkcji rolniczej metodami ekologicznymi	1		1	7	2		4		1	1	4		21		
			10		5	56	20		32		10	10	30		173		
III	10	Przekształcanie gospodarstwa konwencjonalnego na produkcje metodami ekologicznymi	1		4	4			2	2	4		5	1	23		
			10		40	20			16	20	40		40	20	206		
	11	Przepisy prawne obowiązujące gospodarstwa ekologiczne	1				1	1			1		1	1	6		
			10				10	10			10		10	20	70		
IV	12	Odnawialne źródła energii dla domu i biznesu	1												1		
			10												10		
	13	Kolektory słoneczne-zasady montażu. Dotacje i zasady kredytowania			4	2		1							7		
					40	10		10							60		
V	14	Zarządzanie gospodarstwem rolnym według wymogów wzajemnej zgodności	2	3	1	1	9	2	3	8		2	4		35		
			20	30	10	5	72	20	30	63		20	20		290		
SMINARIA																	
II	1	Seminarium wyjazdowe DOD		2		2			1	2				1		8	
				30		40				20				10		100	
	2	Seminarium wyjazdowe dla rolników na Targi Agrotech							1					1	1	3	
													10		3	13	
	3	Seminarium DOD JUNG												1	1		
														3	3		
	4	Seminarium DOD IW Skierniewice												2	2		
														16	16		
IV	5	Seminarium wyjazdowe dla rolników na Targi -Odnawialne źródła energii												1	1		
														8	8		
KURSY																	
	1	Kurs podstaw rolnictwa ekologicznego													1	1	
														20	20		
Ogółem			10	14	3	22	12	29	12	11	18	6	10	13	27	9	196
			100	150	30	260	60	232	100	110	143	50	100	130	220	110	1795

2.5. Inne zadania

Tabela 24. Inne formy działalności (wystawy, konkursy, olimpiady i itp.)

Nr bloku	Nr tematu	Tematyka	PZD Busko - Zdrój	PZD Jędrzejów	PZD Kazimierza Wielka	PZD Kielce	PZD Końskie	PZD Opatów	PZD Ostrowiec	PZD Pińczów	PZD Sandomierz	PZD Skarżysko	PZD Starachowice	PZD Staszów	PZD Włoszczowa	Centrum Ogrodnicze	Zakład Modliszewice	Razem
WYSTAWY																		
II	1	Wystawy dożynkowe rolnictwa ekologicznego	1			1	1	4	5					1	1			14
	2	V Wojewódzkie Święto Ekologii						1	1					1				3
KONKURSY																		
II	1	Konkurs Przyjazna Wieś	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1			13
	2	Konkurs na najlepsze gospodarstwo ekologiczne	2	1		2	1	3	2	2				1	1			15
INNE																		
	1	Prowadzenie zeszytu analizy ekonomicznej	2	2		4	4	6	2	2	2			2			16	42
	2	Współpraca z Klubami 4H		3														3
		Prenumerata Aktualności Rolniczych		60		67												127
	3	Opracowanie artykułu do Aktualności Rolniczych	1	1		2	3	3	2	1				1	1		12	27
	4	Opracowanie informacji z zakresu rolnictwa ekologicznego na stronę internetową SODR															36	36
	5	Sporządzanie wniosków o płatności bezpośrednie	60	60		60	60	180	60	60	140			60	60	120	60	980
	6	Sporządzanie wniosków o płatności rolnośrodowiskowe	50	20		30	30	90	20		11			50		120	60	481
7	Sporządzanie wniosków o inne płatności z PROW	2	10			7	47	10	10	4			1		10	80	181	
Ogółem			119	158	1	167	107	335	103	76	158	1	1	118	64	250	267	1925

3. Podsumowanie działalności z ekologii i ochrony środowiska

- Bloki programowe - **5**,
- Doradztwo indywidualne - **5072** porad,
- Doradztwo grupowe - **152** spotkań dla **469** rolników,
- Demonstracje - **2**,
- Pokazy - **6** dla **34** rolników,
- Szkolenia - **196** dla **1795** osób,
- Sporządzanie wniosków o dopłaty bezpośrednie - **980**,
- Sporządzanie wniosków rolnośrodowiskowych i na pozostałe działania - **481**.

PRODUKCJA OGRODNICZA

1. Wstęp

W województwie świętokrzyskim produkcja ogrodnicza zajmuje około 45 tysięcy ha i jest skoncentrowana głównie na terenie powiatów sandomierskiego, staszowskiego, opatowskiego, pińczowskiego, buskiego, kazimierski i kieleckiego. Uprawy sadownicze zajmują 29 tysięcy ha, warzywnicze - 16 tysięcy ha. Na skalę towarową uprawia się jabłonie (około 17 tysięcy ha), wiśnie, śliwy, morele, brzoskwinie, czereśnie, truskawki i porzeczki czarne oraz warzywa gruntowe - cebulę, warzywa kapustowate oraz korzeniowe, ogórki i pomidory. Około 500 ha zajmują uprawy warzyw pod osłonami, są to w przeważającej części pomidory i ogórki.

Konsekwencją klęski powodzi, jaka w 2010 roku wystąpiła na terenie województwa świętokrzyskiego, będzie podejmowanie (głównie w powiatach sandomierskim i staszowskim) tematyki dotyczącej długiego procesu przywracania żywotności gleb na obszarach popowodziowych.

W 2011 roku działalność specjalistów ds. ogrodnictwa będzie (wzorem lat ubiegłych) ukierunkowana na pomoc producentom w podejmowaniu działań mających na celu uzyskanie wzrostu opłacalności produkcji w gospodarstwach ogrodniczych, co można osiągnąć poprzez podnoszenie jakości oferowanego produktu oraz wprowadzanie nowych, bardziej wydajnych technologii. Zapewni to naszym gospodarstwom ogrodniczym większą konkurencyjność w stosunku do gospodarstw z innych regionów kraju oraz krajów Wspólnoty Europejskiej.

Wymogi rynku powodują, że producenci - ogrodnicy poszukują nowych rozwiązań dla swoich działalności - wprowadzają do gospodarstw nowe gatunki roślin ogrodniczych celem rozszerzenia palety oferowanego produktu, usprawniają park maszynowy, wprowadzają nowe technologie - zakładają nowoczesne konstrukcje w sadach, uprawiają warzywa na wcześniejszy lub późniejszy zbiór pod okryciami płaskimi, modernizują przechowalnie na chłodnie, poszukują nowych odmian czy gatunków. Dużą część w tych inwestycjach stanowią środki pomocowe z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich. W 2011 roku specjaliści ds. ogrodnictwa nadal będą pomagać

producentom w pozyskiwaniu funduszy strukturalnych, tak aby jeszcze większa ich liczba mogła w ten sposób doinwestować swoje gospodarstwa.

W rachunku ekonomicznym dzisiejszych gospodarstw ogrodniczych niemałe znaczenie mają dopłaty bezpośrednie. Aby je otrzymywać w dalszych latach, producenci będą zobowiązani do przestrzegania zasad wzajemnej zgodności. Toteż w planie działalności na 2011 rok większego znaczenia nabrały działania zmierzające do propagowania zasad bezpiecznego wytwarzania produktów w sposób nie zagrażający zdrowiu ludzi i zwierząt, a także środowisku.

2. Realizacja zadań z zakresu produkcji ogrodniczej

Działalność z zakresu produkcji ogrodniczej będzie prowadzona poprzez realizację 5 bloków programowych, których tematyka została dostosowana do specyfiki produkcji ogrodniczej w poszczególnych powiatach województwa świętokrzyskiego.

Zadania z zakresu produkcji ogrodniczej zostały zawarte w tabelach nr 25 - 31.

2.1. Bloki programowe

Tabela 25. Tematyka bloków programowych w zakresie produkcji ogrodniczej

<i>Nr bloku</i>	<i>Tematyka</i>	<i>PZD Włoszczowa</i>	<i>PZD Skarżysko</i>	<i>PZD Kielce</i>	<i>PZD Pińczów</i>	<i>PZD Kazimierza Wielka</i>	<i>PZD Ostrowiec</i>	<i>PZD Opatów</i>	<i>PZD Sandomierz</i>	<i>PZD Staszów</i>	<i>Centrum Ogrodnicze</i>	<i>Razem</i>
I	Pomoc rolnikom w pozyskiwaniu funduszy strukturalnych objętych Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 - 2013	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	10
II	Propagowanie nowych rozwiązań technologicznych w produkcji warzyw ukierunkowanych na ochronę środowiska naturalnego i zdrowia człowieka				1	1			1		1	4
III	Propagowanie nowych rozwiązań technologicznych w produkcji owoców ukierunkowanych na ochronę środowiska naturalnego i zdrowia człowieka	1	1	1	1		1	1		1	1	8
IV	Pomoc rolnikom w działaniach zmierzających do wzrostu opłacalności produkcji w gospodarstwach sadowniczych	1	1								1	3
V	Propagowanie ochrony środowiska według zasad wzajemnej zgodności (cross - compliance) w gospodarstwach ogrodniczych	1		1	1	1	1	1	1	1	1	9
Ogółem		4	3	3	4	3	3	3	3	3	5	34

2.2. Doradztwo

2.2.1. Doradztwo indywidualne

Tabela 26. Doradztwo indywidualne

<i>Nr bloku</i>	<i>Tematyka</i>	<i>PZD Włoszczowa</i>	<i>PZD Skarżysko</i>	<i>PZD Kielce</i>	<i>PZD Pińczów</i>	<i>PZD Kazimierza Wielka</i>	<i>PZD Ostrowiec</i>	<i>PZD Opatów</i>	<i>PZD Sandomierz</i>	<i>PZD Staszów</i>	<i>Centrum Ogrodnicze</i>	<i>Razem</i>
I	Pozyskiwanie funduszy strukturalnych objętych Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 - 2013	40	50	37	175	80	80	80	640	80	797	2059
II	Zalecenia agrotechniczne ukierunkowane na produkcję warzyw wysokiej jakości z uwzględnieniem ochrony środowiska i zdrowia człowieka				80	90			445		270	885
	Zalecenia dotyczące przywrócenia pól popowodziowych do produkcji warzywniczej										50	50
III	Zalecenia agrotechniczne ukierunkowane na produkcję owoców wysokiej jakości z uwzględnieniem ochrony środowiska i zdrowia człowieka	40	35	51	70		155	50		120	100	621
	Zalecenia dotyczące przywrócenia pól popowodziowych do produkcji sadowniczej										30	30
IV	Zasady wyliczania kosztów oraz wykonywania analizy ekonomicznej w celu uzyskania wzrostu opłacalności produkcji ogrodniczej	40	35								92	167
V	Minimalne wymogi wzajemnej zgodności w powiązaniu z otrzymywaniem dopłat bezpośrednich	80		39	60	80	155	55	450	120	1160	2199
Ogółem		200	120	127	385	250	390	185	1535	320	2499	6011

2.2.2. Doradztwo grupowe

Tabela 27. Doradztwo grupowe

Nr bloku	Tematyka	PZD Włoszczowa	PZD Skarżysko	PZD Kielce	PZD Pińczów	PZD Kazimierza Wielka	PZD Ostrowiec	PZD Opatów	PZD Sandomierz	PZD Staszów	Centrum Ogrodnicze	Razem
I	Pozyskiwanie funduszy strukturalnych objętych Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 - 2013			2		5	3	4	31	1	14	60
				6		14	9	12	99	3	48	191
II	Zalecenia agrotechniczne ukierunkowane na produkcję warzyw wysokiej jakości z uwzględnieniem ochrony środowiska i zdrowia człowieka				5	3			33		8	49
					15	9			111		21	156
III	Zalecenia agrotechniczne ukierunkowane na produkcję owoców wysokiej jakości z uwzględnieniem ochrony środowiska i zdrowia człowieka	3	4	2			10	3			9	31
		9	12	6			30	9			18	84
	Zalecenia dotyczące przywrócenia pól popowodziowych do produkcji sadowniczej									5		5
										25		25
IV	Zasady wyliczania kosztów oraz wykonywania analizy ekonomicznej w celu uzyskania wzrostu opłacalności produkcji ogrodniczej	3	4								9	16
		9	12								22	43
V	Minimalne wymogi wzajemnej zgodności w powiązaniu z otrzymywaniem dopłat bezpośrednich	3		1		5		4	35		35	83
		9		3		14		12	122		90	250
Ogółem		9	8	5	5	13	13	11	99	6	75	244
		27	24	15	15	37	39	33	332	28	199	749

2.3. Działalność upowszechnieniowa

2.3.1. Demonstracje

Tabela 28. Demonstracje z zakresu produkcji ogrodniczej

Nr bloku	Nr tematu	Tematyka											
			PZD Włoszczowa	PZD Skarżysko	PZD Kielce	PZD Pińczów	PZD Kazimierza Wielka	PZD Ostrowiec	PZD Opatów	PZD Sandomierz	PZD Staszów	Razem	
II	1	Prowadzenie plantacji warzyw z zastosowaniem nowych rozwiązań technologicznych				1							1
	2	Ochrona plantacji warzyw zgodna z zaleceniami aktualnego programu ochrony				1	1				3		5
III	3	Ochrona plantacji roślin jagodowych zgodna z zaleceniami aktualnego programu ochrony	1						1	1		1	4
	4	Ochrona sadów uwzględniająca zalecenia zaktualizowanego programu ochrony roślin sadowniczych na 2011 rok			1								1
IV	5	Analiza ekonomiczna kosztów produkcji owoców w 2011 roku	1	1									2
Ogółem			2	1	1	2	1	1	1	1	3	1	13

2.3.2. Pokazy

Tabela 29. Pokazy z zakresu produkcji ogrodniczej

Nr bloku	Nr tematu	Tematyka	PZD Włoszczowa	PZD Skarżysko	PZD Kielce	PZD Pińczów	PZD Kazimierza Wielka	PZD Ostrowiec	PZD Opatów	PZD Sandomierz	PZD Staszów	Centrum Ogrodnicze	Razem
II	1	Pokaz praktycznego rozpoznawania chorób na plantacjach warzyw				1				3			4
						10				17			27
	2	Pokaz praktycznego rozpoznawania szkodników na plantacjach warzyw								3			3
II										18			18
	3	Pokaz pracy maszyn i urządzeń wykorzystywanych w uprawie warzyw					1						1
							10						10
III	4	Pokaz cięcia i formowania sadów	1										1
			5										5
	5	Pokaz cięcia roślin jagodowych			1								1
					7								7
	6	Pokaz praktycznego rozpoznawania chorób na plantacjach roślin jagodowych							1		1		2
									5		5		10
	7	Pokaz praktycznego rozpoznawania szkodników na plantacjach roślin jagodowych		1									1
				6									6
	8	Pokaz ściółkowania plantacji roślin jagodowych		1									1
			6									6	
9	Pokaz praktycznego rozpoznawania szkodników w sadach				1							1	
					10							10	
10	Pokaz pracy maszyn i urządzeń wykorzystywanych w uprawie drzew owocowych										1	1	
											30	30	
11	Pokaz pracy maszyn i urządzeń wykorzystywanych w uprawie roślin jagodowych							1				1	
								10				10	

Tabela 29. Ciąg dalszy tabeli: Pokazy z zakresu produkcji ogrodniczej

III	12	Pokaz praktycznego zastosowania nowoczesnych rozwiązań technologicznych w sadzie									1	1	
											30	30	
V	13	Pokaz prawidłowego przechowywania środków ochrony roślin i nawozów w gospodarstwach ogrodniczych			1	1	1		1		1	5	
					7	10	10		5		5	37	
	14	Pokaz atestacji opryskiwaczy						1			1	2	
							10			7	17		
Ogółem			1	2	2	3	2	2	2	6	2	3	25
			5	12	14	30	20	20	10	35	10	67	223

2.4. Działalność szkoleniowa

Oprócz szkoleń i seminariów wyszczególnionych w tabeli nr 30 specjaliści ds. ogrodnictwa zaplanowali przeprowadzenie 8 wykładów na seminariach branżowych. Tematyka wykładów:

- Opłacalność produkcji ogrodniczej - 1
- Nowe technologie w uprawie warzyw - 2
- Nowości technologiczne w sadownictwie - 1
- Nowości w mechanizacji ogrodnictwa - 1
- Nowości w ekologicznym ogrodnictwie - 1
- Nowości w ochronie roślin - 1
- Nowości w nawożeniu roślin ogrodniczych – 1

2.5. Działalność informacyjna

Zadania informacyjne będą realizowane między innymi poprzez opracowywanie artykułów i broszur o tematyce ogrodniczej. Na 2011 rok zaplanowano opracowanie 26 artykułów do „Aktualności Rolniczych” oraz 6 broszur o tematyce ogrodniczej, ogrodniczo - ekologicznej oraz ekonomicznej. Ponadto specjaliści wezmą czynny udział w rozprowadzaniu broszur i ulotek oraz prenumeraty „Aktualności Rolniczych”.

Inną formą tej działalności będzie udzielanie informacji technologicznych i ekonomicznych producentom i innym zainteresowanym podczas różnych imprez ogrodniczych takich jak wystawy, konferencje, seminaria i inne.

Specjaliści ds. ogrodnictwa podejmują także współpracę z mediami w formie udzielania wywiadów do prasy lokalnej i krajowej, radia i telewizji oraz rozpowszechnianie informacji o aktualnej działalności szkoleniowej drogą internetową (z wykorzystaniem strony ŚODR, portalów branżowych oraz poczty elektronicznej). Na 2011 rok zaplanowano opracowanie 49 artykułów informacyjnych do umieszczenia na stronie www.sodr.pl.

Tabela 30. Działalność szkoleniowa z zakresu produkcji ogrodniczej

Nr bloku	Nr tematu	Tematyka	PZD Włoszczowa	PZD Skarżysko	PZD Kielce	PZD Pińczów	PZD Kazimierza Wielka	PZD Ostrowiec	PZD Opatów	PZD Sandomierz	PZD Staszów	Centrum Ogrodnicze	Razem
SZKOLENIA													
I	1	Możliwości pozyskiwania funduszy strukturalnych objętych Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 - 2013		1	1	3	3		2	6		5	21
			8	10	30	35		16	68		50	217	
	2	Zasady otrzymywania dopłat bezpośrednich a obowiązek spełnienia przez gospodarstwo zasad wzajemnej zgodności			1								1
				20								20	
	3	Działania na rzecz poprawy środowiska naturalnego i obszarów wiejskich						1					1
								10					10
II	4	Nowe technologie w uprawie warzyw				1							1
					10								10
	5	Nowe odmiany warzyw do nasadzeń towarowych				1	1						2
					10	15						25	
	6	Ochrona plantacji warzyw uwzględniająca zalecenia zaktualizowanego programu ochrony warzyw na 2011 rok				1	1			9			11
					10	10				89			109
III	7	Nowości technologiczne w sadownictwie			2			1					3
					20			10					30
	8	Aktualności w programie ochrony sadów na 2011 rok				1		1			1		3
						10		10			10		30
	9	Nowoczesne technologie uprawy roślin jagodowych			2								2
					20								20
	10	Technologia uprawy mniej popularnych gatunków roślin sadowniczych	2		1								3
			20		10								30
	11	Zwalczanie chorób i szkodników na plantacjach roślin jagodowych z uwzględnieniem lustracji		2					1				3
				15					8				23
	12	Racjonalne nawożenie sadów									1		1
											10		10

2.6. Inne zadania

Tabela 31. Inne formy działalności (wystawy, konkursy, olimpiady i itp.) z zakresu produkcji ogrodniczej

Nr bloku	Nr tematu	Tematyka	PZD Włoszczowa	PZD Skarżysko	PZD Kielce	PZD Pińczów	PZD Kazimierza Wielka	PZD Ostrowiec	PZD Opatów	PZD Sandomierz	PZD Staszów	Centrum Ogrodnicze	Razem
WYSTAWY													
II III	1	Wystawa owoców i warzyw na gminnym, powiatowym i wojewódzkim „Święcie Plonów” i innych imprezach plenerowych	2	2	2	4	2	4	1		3	2	22
II III	2	Wystawa owoców i warzyw na „Wojewódzkim Święcie Jabłkobrania - Obrazów 2011”										1	1
II	3	Wystawa warzyw na „Wojewódzkim Święcie Pomidora - Dwikozy 2011”										1	1
Ogółem			2	2	2	4	2	4	1		3	4	24
INNE													
I	4	Sporządzanie wniosków o dopłaty bezpośrednie	60	50	60	60	80	60	60	240	60	280	1010
	5	Sporządzanie wniosków w pozostałych działaniach	10	23	5	30	10	20	16	6	2	90	212
Ogółem			70	73	65	90	90	80	76	246	62	370	1222
IV	6	Kalkulacje opłacalności produktów oraz szacowanie strat dla poszczególnych działalności rolniczych i ogrodniczych										100	100
V	7	Analiza chemicznej zasobności i odczynu gleb										2050	2050
	8	Makro- i mikroskopowa identyfikacja chorób i szkodników roślin uprawnych										200	200

2.7. Podsumowanie działalności z produkcji ogrodniczej

- Bloki programowe - **5**,
- Doradztwo indywidualne - **6011** porad,
- Doradztwo grupowe - **244** spotkania dla **749** osób,
- Demonstracje - **13**,
- Pokazy - **25** pokazów dla **223** osób,
- Szkolenia - **100** szkoleń dla **1172** osób,
- Wystawy - **24**,
- Sporządzanie wniosków o dopłaty bezpośrednie - **1010**,
- Sporządzanie wniosków na pozostałe działania - **212**,
- Analizy zasobności chemicznej i odczynu gleb – **2050**.

3. Współpraca z instytucjami i organizacjami działającymi na rzecz wsi i rolnictwa

W 2011 roku Zespół ds. Ogrodnictwa, podobnie jak w roku 2010, będzie prowadził stałą współpracę z sandomierskimi grupami producenckimi „Owoc Sandomierski” oraz „Sandomierski Sad”.

Nadal istotne znaczenie będzie mieć współpraca z Instytutem Sadownictwa i Kwiaciarstwa w Skierniewicach, Instytutem Warzywnictwa w Skierniewicach, Instytutem Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowy Instytut Badawczy w Warszawie, Instytutem Ochrony Roślin w Poznaniu, SGGW w Warszawie, Uniwersytetem Przyrodniczym w Lublinie i Uniwersytetem Rolniczym w Krakowie, Głównym, Wojewódzkim i Powiatowymi Inspektoratami Ochrony Roślin i Nasiennictwa. Są to instytucje, bez których zachowanie odpowiedniego poziomu organizowanych seminariów, pokazów i szkoleń a także udzielanego doradztwa nie byłoby możliwe.

Specjaliści ds. ogrodnictwa zrealizują również zadania zawarte w bloku nr 1 „Pomoc rolnikom w pozyskiwaniu funduszy strukturalnych objętych Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 - 2013, w związku z czym nadal będzie prowadzona współpraca z Agencją Modernizacji

i Restrukturyzacji Rolnictwa w zakresie organizowania szkoleń oraz sporządzania wniosków o pomoc finansową.

Ponadto Zespół ds. Ogrodnictwa nadal współpracować będzie z bardzo liczną grupą firm zaopatrujących ogrodnictwo w środki ochrony roślin, nawozy, nasiona, maszyny i sprzęt specjalistyczny, materiały budowlane, opakowania, a także z firmami zajmującymi się przetwórstwem, handlem owocami ogrodnictwa i innymi. Współpraca będzie dotyczyć przede wszystkim organizowanych pokazów oraz działalności szkoleniowej.

Specjaliści ds. ogrodnictwa będą współpracować z samorządem terytorialnym na wszystkich szczeblach: wojewódzkim, powiatowym i gminnym. W większości gmin specjaliści ds. ogrodnictwa pełnić będą cotygodniowe dyżury.

Na szczególną uwagę zasługuje współpraca z samorządem rolniczym. Wspólna działalność szkoleniowa i informacyjna, wspólne propagowanie Sandomierskiego Szlaku Jabłkowego, to tylko niektóre przykłady współpracy ze Świętokrzyską Izbą Rolniczą.

DZIAŁ PRZEDSIĘBIORCZOŚCI, WIEJSKIEGO GOSPODARSTWA DOMOWEGO I AGROTURYSTYKI

1. Wstęp

Priorytetowe zadania działu przedsiębiorczości, wiejskiego gospodarstwa domowego i agroturystyki w 2011 r. to:

- wskazywanie możliwości różnicowania źródeł dochodów rolników poprzez rozwijanie atrakcyjnych produktów turystyki wiejskiej w oparciu o dziedzictwo kulinarne i zasoby gospodarstw oraz rozwój przydomowych przetwórci i sprzedaży,
- aktywizowanie kobiet działających w organizacjach kobiecych na rzecz edukacji, aktywności obywatelskiej oraz pozyskiwania funduszy na podwyższanie jakości życia mieszkańców wsi,
- promocja produktów tradycyjnych i lokalnych charakterystycznych dla regionu świętokrzyskiego.

2. Realizacja zadań

Zadania realizowane będą w oparciu o bloki tematyczne dostosowane do oczekiwań środowisk wiejskich.

Do najważniejszych zadań zaplanowanych do realizacji w ramach poszczególnych bloków należeć będzie:

Blok I. Pomoc rolnikom w pozyskiwaniu funduszy strukturalnych objętych Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 - 2013

- doradztwo oraz pomoc rolnikom w przygotowaniu wniosków o dopłaty obszarowe oraz innych wniosków w ramach PROW.

Blok II. Dziedzictwo kulturowe świętokrzyskiej wsi czynnikiem rozwoju regionu

- organizacja konkursu wojewódzkiego „Nasze Kulinarne Dziedzictwo - Smaki Regionów” na najlepszy regionalny produkt żywnościowy, mającego na celu identyfikację oraz promocję produktów charakterystycznych dla województwa świętokrzyskiego,
- organizacja konkursów kulinarnych na szczeblach powiatów służących popularyzacji idei kuchni lokalnej i regionalnej,

- organizacja jarmarku „ Świątokrzyskie Smaki” oraz kiermaszów świątecznych żywności tradycyjnej i lokalnej w celu popularyzacji, promocji oraz budowy rynku żywności nieprzemysłowej w regionie,
- opracowanie 16 wniosków dla produktów ubiegających się o status produktu tradycyjnego na Listę Produktów Tradycyjnych,
- prowadzenie współpracy z instytucjami , rolnikami oraz przedsiębiorcami zainteresowanymi organizacją sieci sprzedaży żywności tradycyjnej i lokalnej w regionie,
- opracowanie szczegółowego zakresu oraz harmonogramu zadań projektu „ Świątokrzyska kuźnia smaków”.

Blok III. Agroturystyka i turystyka wiejska oraz inne formy

przedsiębiorczości na terenach wiejskich

- organizacja konkursu wojewódzkiego „ Piękne i bezpieczne gospodarstwo agroturystyczne 2011” służącego popularyzacji i promocji agroturystyki w regionie,
- doradztwo z zakresu prawno-finansowych uwarunkowań prowadzenia usług turystycznych na wsi,
- doradztwo oraz pomoc rolnikom przy opracowaniu wniosków dotyczących przedsięwzięć w obszarze agroturystyki i turystyki wiejskiej,
- prowadzenie analizy ruchu turystycznego oraz wykorzystania miejsc noclegowych w gospodarstwach współpracujących z ŚODR,
- aktualizacja bazy agroturystycznej województwa świętokrzyskiego na stronie internetowej ŚODR,
- współpraca ze stowarzyszeniami agroturystycznymi i regionalnymi organizacjami turystycznymi w zakresie promocji produktu turystyki wiejskiej,
- aktywizowanie mieszkańców powiatu buskiego w celu tworzenia ofert agroturystycznych dla zorganizowanych grup wycieczkowych,
- upowszechnianie różnicowania źródeł dochodu poprzez organizację edukacyjnych gospodarstw agroturystycznych.

Blok IV. Aktywizacja kobiet na rzecz rozwoju lokalnego

- współpraca z Kołami Gospodyń Wiejskich, LGD oraz innymi organizacjami działającymi na rzecz wsi przy opracowywaniu projektów o dotacje, realizacji

impresz oraz przedsięwzięć aktywizujących mieszkańców do działań na rzecz rozwoju wsi i kultywowania dziedzictwa kulturowego,

- organizacja pilotażowego projektu sprzyjającego aktywizacji intelektualnej kobiet wiejskich „Nauka poprzez rywalizację” - turniej wiedzy KGW,
- popularyzacja idei organizacji Kół Gospodyń Wiejskich,
- doradztwo prawno-organizacyjne z zakresu rejestracji stowarzyszeń na rzecz rozwoju wsi,
- współorganizacja „Forum Kobiet Powiatu Włoszczowskiego”,
- praca z dziećmi i młodzieżą wiejską zrzeszoną w klubach 4 H.

Blok V. Kształtowanie estetyki świętokrzyskiej wsi

- organizacja XIV Wiosennej Wystawy Ogrodniczej w Sandomierzu z kiermaszem kwiatowym oraz pokazami aranżacji kompozycji roślinnych,
- organizacja (wspólnie z Świętokrzyską Izbą Rolniczą) konkursu wojewódzkiego „Piękna i bezpieczna zagroda - przyjazna środowisku” na najlepiej zaprojektowaną i ukwieconą zagrodę wiejską spełniającą wymogi ochrony środowiska,
- organizacja seminariów wyjazdowych do szkółek roślin ozdobnych oraz na wystawy i targi ogrodnicze organizowane w regionie i poza województwem dla Kół Gospodyń Wiejskich oraz właścicieli gospodarstw agroturystycznych,
- doradztwo oraz pomoc bezpośrednia z zakresu poprawy wizerunku wsi Jeżów i Pawłowice w powiecie jędrzejewskim.

Blok VI. Popularyzacja i promocja zdrowego stylu życia

- prowadzenie działań informacyjnych poprzez miesięcznik „Aktualności Rolnicze” popularyzujących zdrowe odżywianie, walory smakowe i zdrowotne żywności naturalnej i tradycyjnej,
- włączanie się do akcji wojewódzkich i ogólnopolskich propagujących profilaktykę prozdrowotną wśród kobiet wiejskich oraz „zdrową” żywność,
- współpraca z Kołami Gospodyń Wiejskich, gospodarstwami agroturystycznymi w zakresie organizacji pokazów żywieniowych,
- prowadzenie pogadarek dla dzieci i młodzieży szkolnej na temat prawidłowego odżywiania „Co jeść, czego nie jeść”.

Szczegółową realizację zadań z zakresu przedsiębiorczości, wiejskiego gospodarstwa domowego i agroturystyki zawarto w tabelach nr 32 - 37.

2.1. Bloki programowe

Tabela 32. Tematyka bloków programowych w zakresie przedsiębiorczości, wiejskiego gospodarstwa domowego i agroturystyki

Nr bloku	Tematyka																
		PZD Końskie	PZD Włoszczowa	PZD Jędrzejów	PZD Skarżysko	PZD Kielce	PZD Pińczów	PZD Busko - Zdrój	PZD Kazimierza Wielka	PZD Starachowice	PZD Ostrowiec	PZD Opatów	PZD Sandomierz	PZD Staszów	Centrum Ogrodnicze	Zakład Modliszewice	Razem
I	Pomoc rolnikom w pozyskiwaniu funduszy strukturalnych objętych Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 - 2013	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1		1	14
II	Dziedzictwo kulturowe świętokrzyskiej wsi czynnikiem rozwoju regionu	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	15
III	Agroturystyka i turystyka wiejska oraz inne formy przedsiębiorczości na terenach wiejskich	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	15
IV	Aktywizacja kobiet na rzecz rozwoju lokalnego	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	15
V	Kształtowanie estetyki świętokrzyskiej wsi		1	1		1	1	1		1	1	1	1	1	1	1	12
VI	Popularyzacja i promocja zdrowego stylu życia wśród mieszkańców wsi	1	1		1	1		1	1	1	1	1		1		1	11
Ogółem		5	6	5	5	6	5	6	5	6	6	6	5	6	4	6	82

2.2. Doradztwo

2.2.1. Doradztwo indywidualne

Tabela 33. Doradztwo indywidualne - ilość porad z zakresu przedsiębiorczości, wiejskiego gospodarstwa domowego i agroturystyki

Nr bloku	Tematyka																
		PZD Końskie	PZD Włoszczowa	PZD Jędrzejów	PZD Skarżysko	PZD Kielce	PZD Pińczów	PZD Busko- Zdrój	PZD Kazimierza Wielka	PZD Starachowice	PZD Ostrowiec	PZD Opatów	PZD Sandomierz	PZD Staszów	Centrum Ogrodnicze	Zakład Modliszewice	Razem
I	Pozyskiwanie funduszy strukturalnych objętych Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 - 2013	5	70	30	28	120	100	250	50	65	60	70	45	80			973
II	Ochrona i promocja dziedzictwa kulinarnego	6	40		8	80			25	30	50	70	45		10	20	384
	Ochrona i promocja tradycji ludowej				3		100		25				45		5		178
	Procedury rejestracji produktów na LPT	6		50	2	30		50		25			45	50			258
III	Prawno-finansowe uwarunkowania prowadzenia działalności w obszarze turystyki wiejskiej i drobnej przedsiębiorczości		50	30	12	40	100	40	25	30	70	20	45	30	10	20	522
	Źródła finansowania różnych form działalności na obszarach wiejskich	3			6				25			20	45		10		109
	Zasady kategoryzacji WBN		40	30	2	60				25			45				202
IV	Prawno-finansowe aspekty działalności organizacji kobiecych i stowarzyszeń	3				20	50		25	15		40	45		10	10	218
	Źródła finansowania organizacji działających na rzecz rozwoju lokalnego	3	35	20				80	25		40		45	20	10	10	288
V	Sztuka doboru materiału roślinnego do ogrodów wiejskich			30		20				10	40	20	45		20		185
	Zasady projektowania ogrodów			30			50					20	45		20		165
VI	Zasady zdrowego stylu życia	5	35			20			25	10	30	30					155
	Profilaktyka prozdrowotna				18				25			30					73
Ogółem		31	270	220	79	390	400	420	250	210	290	320	495	180	95	60	3710

2.2.2. Doradztwo grupowe

Tabela 34. Doradztwo grupowe - ilość porad z zakresu przedsiębiorczości, wiejskiego gospodarstwa domowego i agroturystyki

Nr bloku	Tematyka	PZD Końskie	PZD Włoszczowa	PZD Jędrzejów	PZD Skarżysko	PZD Kielce	PZD Pińczów	PZD Busko- Zdrój	PZD Kazimierza Wielka	PZD Starachowice	PZD Ostrowiec	PZD Opatów	PZD Sandomierz	PZD Staszów	Centrum Ogrodnicze	Razem	
I	Pozyskiwanie funduszy strukturalnych objętych Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 - 2013	1		4				2	5	2	1	6	4	2		27	
		3		20				6	15	6	3	18	12	4		87	
II	Ochrona i promocja dziedzictwa kulinarnego			2	1	2			5			6	3		1	20	
				10	3	6			15			16	8		5	63	
	Ochrona i promocja tradycji ludowej		2		2		1		5	1			2		1	14	
			6		6		3		15	3			4		5	42	
	Procedury rejestracji produktów na LPT	1		5	2	2		2		1	1		2	2		18	
		3		25	6	6		6		3	3		4	4		60	
III	Prawno-finansowe uwarunkowania prowadzenia działalności w obszarze turystyki wiejskiej i drobnej przedsiębiorczości			3	2			2	5			4	2	2	1	21	
				15	6			6	15			12	4	4	4	66	
	Źródła finansowania różnych form działalności na obszarach wiejskich	1	2		1				5		1		2		1	13	
		3	6		3				15		3		4		4	38	
Zasady kategoryzacji WBN						2							2		4		
						6							4		10		
IV	Prawno-finansowe aspekty działalności organizacji kobiecych i stowarzyszeń		1	4			1		5				2		1	14	
			3	20			3		15				4		5	50	
	Źródła finansowania organizacji działających na rzecz rozwoju lokalnego	1							2	5	2			2	2	1	15
		3							6	15	6			4	6	5	45

Tabela 34. Ciąg dalszy tabeli: Doradztwo grupowe - ilość porad z zakresu przedsiębiorczości, wiejskiego gospodarstwa domowego i agroturystyki

V	Sztuka doboru materiału roślinnego do ogrodów wiejskich										4	2		1	7	
											12	4		5	21	
	Zasady projektowania ogrodów		3					1	1			2		1	8	
			15					3	3			4		5	30	
VI	Zasady zdrowego stylu życia	1			1			5		1	5				13	
		3			3			15		3	15				39	
	Profilaktyka prozdrowotna		2					5	1						8	
			6					15	3						24	
Ogółem		5	7	21	8	7	2	8	45	8	5	25	25	8	8	182
		15	21	105	24	21	6	24	135	24	15	73	56	18	38	575

2.3 Działalność upowszechnieniowa

2.3.1. Pokazy

Tabela 35. Pokazy z zakresu przedsiębiorczości, wiejskiego gospodarstwa domowego i agroturystyki

Nr bloku	Nr tematu	Tematyka															Razem	
			PZD Końskie	PZD Włoszczowa	PZD Jędrzejów	PZD Skarżysko	PZD Kielce	PZD Pińczów	PZD Busko - Zdrój	PZD Kazimierza Wielka	PZD Starachowice	PZD Ostrowiec	PZD Opatów	PZD Sandomierz	PZD Staszów	Centrum Ogrodnicze		Zakład Modliszewice
II	1	Umiejętność prezentacji i reklamy żywności tradycyjnej i lokalnej na rynku konsumenta				1	2	1			3							7
						10	28	5			15						58	
	2	Stół tradycyjny - organizacja imprez lokalnych i przyjęć w oparciu o dziedzictwo kulinarne			1								1				2	
					15								6				21	
III	3	Symbolika i tradycja - dekoracje świąteczne i ludowe do wnętrz i obejść								1	1		1		1		4	
										5	6		10		5		26	
IV	4	Rękodzieło ludowe - promocja	1														1	
			5														5	
V	5	Ciekawostki kulinarne z regionu w ofercie żywieniowej turystów					2										2	
							16										16	
VI	6	Sezonowe dekoracje wnętrz i stołów	2	1	1	1		1				1			1		8	
			10	5	15	10		5				10			8		63	
VII	7	Sztuka garniowania i serwowania potraw na imprezy lokalne			1												1	
					10												10	
VIII	8	Umiejętność organizacji imprez okolicznościowych i integracyjnych								1					1		2	
										10					10		20	
IX	9	Tworzenie elementów dekoracyjnych do obejść na różne pory roku											1				1	
													6				6	

Tabela 35. Ciąg dalszy tabeli: Pokazy z zakresu przedsiębiorczości, wiejskiego gospodarstwa domowego i agroturystyki

V	10	Zakładanie rabaty bylinowej			1												1
					15												
V	11	Sezonowe zabiegi w ogrodzie ozdobnym (formowanie krzewów, zwalczanie szkodników itp.)												1			1
														5			5
VI	12	Piękniejszą być	1									1					2
			5									6					11
VI	13	Potrawy z rybą w roli głównej												1			1
														5			5
VI	14	Coś na słodko - niskokaloryczne ciasta i wypieki							1								1
									5								5
VI	15	Jesienne przetwory z owoców i warzyw		1													1
				5													5
VI	17	Surówki i sałatki na różne pory roku											2				2
													12				12
VI	18	Zioła w kuchni i domowej apteczce	1			1											2
			5			10											15
Ogółem			5	2	4	3	4	2	2	2	3	2	3	2	2	3	39
			25	10	55	30	44	10	10	16	15	20	18	12	10	23	298

2.4 Szkolenia: kursy, seminaria, pozostałe

Tabela 36. Działalność szkoleniowa z zakresu przedsiębiorczości, wiejskiego gospodarstwa domowego i agroturystyki

Nr bloku	Nr tematu	Tematyka Szkolenia	PZD Końskie	PZD Włoszczowa	PZD Jędrzejów	PZD Skarżysko	PZD Kielce	PZD Pińczów	PZD Busko - Zdrój	PZD Kazimierza Wielka	PZD Starachowice	PZD Ostrowiec	PZD Opatów	PZD Sandomierz	PZD Staszów	Centrum Ogrodnicze	Zakład Modliszewice	Razem	
SZKOLENIA																			
I	1.	Możliwości pozyskiwania funduszy strukturalnych objętych Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 - 2013			1	3	4	1	1	2					1			13	
					12	50	60	10	10	20						10			172
II	2.	Procedury rejestracji produktów żywnościowych na „Listę Produktów Tradycyjnych” oraz w UE		1					2					1	3			7	
				10					20					8	30			68	
	3.	Identyfikacja i promocja produktu regionalnego - „Nasze Kulinarne Dziedzictwo”	5			1	1			1		1	1						10
			25			10	10			10		10	8						
	4.	Tradycja, jej poznawanie i kultywowanie w środowiskach wiejskich			1		1	3		1		1					1		8
					10		10	30		10		10					10		80
5.	Idea Regionalnej Sieci Dziedzictwa Kulinarne					2		2						1	3			8	
						20		20						8	30			78	
6.	Żywność tradycyjna czynnikiem rozwoju regionu			1	1	1					2							5	
				10	20	10					20							60	
III	7.	Jak rozpocząć działalność agroturystyczną - dostosowanie gospodarstwa	1	1			2	1											5
			5	10			20	10											45
	8.	Prawno- finansowe uwarunkowani a powadzenia usług turystycznych na wsi		1		2									1				4
			10		20									8				38	
9.	Wymogi kategorizacyjne Wiejskiej Bazy Noclegowej													1				1	
														8				8	

Tabela 36. Ciąg dalszy tabeli: Działalność szkoleniowa z zakresu przedsiębiorczości, wiejskiego gospodarstwa domowego i agroturystyki

III	10.	Kuchnia regionalna i produkt lokalny w ofercie gospodarstw agroturystycznych				2				2							4
						20				20							40
	11.	Świadomy usługodawca - zasady bezpieczeństwa i higieny pracy	1	1		1		2						2			7
			10	15		10		20						20			75
	12.	Fundusze na rozwój agroturystyki i turystyki wiejskiej	1								1		2				4
			10								10		16				36
	13.	Gospodarstwa edukacyjne - jak to robią inni				2				1							3
						20				10							30
	14.	Estetyczne i funkcjonalne zagospodarowanie zagrody pod potrzeby agroturystyki										2					2
											20					20	
15.	Wybrane aspekty sprzedaży produktów pochodzących z gospodarstwa (sprzedaż bezpośrednia, dostawy bezpośrednie)				1											1	
					10											10	
16.	Rozwijanie działalności gospodarczych w ramach MOL (Marginalne, Ograniczone, Lokalne)					4										4	
						40										40	
17.	Przetwórstwo tradycyjne sposobem na dochód w gospodarstwie								1	2						3	
									10	20						30	
IV	18.	Prawno - finansowe aspekty działalności organizacji kobiecych i stowarzyszeń	1										1			2	
			5										8			13	
	19.	Rola organizacji kobiecych i stowarzyszeń w promowaniu inicjatyw na rzecz wsi										1				1	
												8				8	
	20.	Źródła i fundusze na rozwój lokalny	1	2					1				1		2	7	
		10	30					10				8		20	78		
21.	Zwiększenie udziału kobiet w życiu publicznym							1	1					1	3		
								10	10					10	30		
22.	Istota samozatrudnienia i działalności pozarolniczej dla kobiet wiejskich			2	2										4		
				20	20										40		
V	23.	Kształtowanie estetycznego wizerunku wsi w nawiązaniu do tradycji regionu		2											2		
				30											30		
	24.	Asortyment materiału roślinnego do ogrodów wiejskich									1	1			2		
										10	8			18			
25.	Zakładanie ogrodu - podstawowe zasady i popełniane błędy	1	1		1					2	1			1	7		
		10	15		10					20	8			10	73		

Tabela 36. Ciąg dalszy tabeli: Działalność szkoleniowa z zakresu przedsiębiorczości, wiejskiego gospodarstwa domowego i agroturystyki

VI	26.	Świadomy konsument- żywność przemysłowa a tradycyjna		1			1			1							3	
				10	0		10			10							30	
	27.	Zasady zdrowego stylu życia - aktywność fizyczna	1							1		2					4	
				5						10		16					31	
28.	Jak żyć po 50 - profilaktyka				1	2		2				2					7	
					10	20		20				16					66	
29.	Racjonalne żywienie dzieci i młodzieży	1			1				1								3	
			10		15				10								35	
Ogółem			9	8	9	13	21	9	9	10	8	8	8	8	9	3	2	134
			50	80	122	165	230	90	90	100	80	80	64	64	90	30	20	1355
SEMINARIA																		
IV	1.	IX Forum Kobiet Powiatu Włoszczowskiego		1													1	
				50														50
II	2.	Seminaria wyjazdowe		1										1	1		3	
				25										20	20		65	
III	2.	Seminaria wyjazdowe												1			1	
														40			40	
IV	2.	Seminaria wyjazdowe			1												1	
					35												35	
V	2.	Seminaria wyjazdowe		1	1							1					3	
				25	10								20				55	
II-VI	3.	Pogadanki dla dzieci w szkołach	1			1											2	
				25		25											50	
Ogółem			10	11	11	14	21	9	9	10	8	8	9	8	11	4	2	145
			75	180	167	190	230	90	90	100	80	80	84	64	150	50	20	1650

2.5 Działalność informacyjna

- publikacja na łamach „ Aktualności Rolniczych” artykułów z zakresu gospodarstwa domowego, agroturystyki, estetyki wsi i racjonalnego żywienia,
- publikacja na łamach „ Aktualności Rolniczych” nowych form cyklicznych: „Swego nie znacie” i „ Więcej niż aktywność” popularyzujących żywność regionalną i nowoczesne Koła Gospodyń Wiejskich,
- prowadzenie przekazu drogą elektroniczną na stronie ŚODR przedsięwzięć realizowanych przez dział oraz aktualizowanie danych związanych z promocją agroturystyki i żywnością tradycyjną,
- organizacja stoisk wystawienniczych promujących działalność ŚODR na imprezach, wystawach, kiermaszach,
- organizacja konkursów o zasięgu wojewódzkim i powiatowym popularyzujących idee dziedzictwa kulinarnego i jego rolę w rozwoju gospodarczym regionu,
- współpraca z mediami: udzielanie wywiadów do mediów lokalnych oraz nagrywanie audycji radiowych Radia Kielce S.A. poświęconych promocji agroturystyki i żywności tradycyjnej,
- opracowanie treści 4 ulotek o tematyce ściśle związanej z zadaniami działu.

2.6 Inne zadania, np. konkursy, olimpiady, wystawy

Tabela 37. Inne formy działalności z zakresu przedsiębiorczości, wiejskiego gospodarstwa domowego i agroturystyki

Nr bloku	Nr tematu	Tematyka	PZD Końskie	PZD Włoszczowa	PZD Jędrzejów	PZD Skarżysko	PZD Kielce	PZD Pińczów	PZD Busko - Zdrój	PZD Kazimierza Wielka	PZD Starachowice	PZD Ostrowiec	PZD Opatów	PZD Sandomierz	PZD Staszów	Centrum Ogrodnicze	Zakład Modliszewice	Razem	
WYSTAWY																			
I - VI	1.	Jarmark „Świątokrzyskie Smaki”															1	1	
																	20	20	
	2.	Regionalny kiermasz świąteczny							2						1				3
									20						10				30
	3.	XIV Wiosenna Wystawa Ogrodnicza i kiermasz kwiatowy															1		1
																50		50	
4.	Inne wystawy	3	1	2	1	3	2	4	3	1	2	3	4	2	2			33	
			15	10	12	10	15	10	20	15	5	10	15	40	10	10		197	
KONKURSY																			
II	1.	Nasze Kulinarne Dziedzictwo - Smaki Regionów															1	1	
																	50	50	
	2.	Świątokrzyski konkurs na nalewkę miodową i miód pitny																1	1
																		50	50
	3.	Dziedzictwo kulinarne gminy Sędziszów			1														1
				60														60	
4.	Biesiada Świącicka - konkurs potraw regionalnych														1			1	
															100			100	

Tabela 37. Ciąg dalszy tabeli: Inne formy działalności (wystawy, konkursy, olimpiady i itp.) z zakresu przedsiębiorczości, wiejskiego gospodarstwa domowego i agroturystyki

III	5.	Piękne i bezpieczne gospodarstwo agroturystyczne															1	1	
																			26
IV	6.	Nauka poprzez rywalizację - nowoczesne Koło Gospodyń Wiejskich - turniej wiedzy dla KGW	1																1
			25																25
V	7.	Piękny balkon - piękna posesja			1														1
					20														
Ogółem			3	2	4	1	3	2	6	3	1	2	3	4	4	3	4	45	
			15	35	92	10	15	10	40	15	5	10	15	40	120	60	146	628	
INNE																			
I	1.	Wnioski o płatności bezpośrednie	40	60	60	50	170	60	60	60	60	60	60	60	60			860	
	2.	Inne wnioski		4	30	35	9	15	8	5	10	5	30	2				153	
II	3.	Wnioski o wpis na Listę Produktów Tradycyjnych	1	1	2	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1		1	16	
II	5.	Artykuły prasowe	1			1	2		2		1						2	9	
III						1	1		1	1				1	1		2	8	
IV																	1	1	2
V					1		2						11						14
VI				1			1					1		1				1	5
VI																		4	4
Ogółem			42	66	93	88	187	76	72	67	73	77	92	64	62	1	11	1071	

2.7. Podsumowanie działalności - zestawienie ilościowe poszczególnych działań

- Bloki -**6**,
- Doradztwo indywidualne - **3710**,
- Doradztwo grupowe - **182** dla **575** osób,
- Pokazy - **39** dla **298** osób,
- Szkolenia - **34** dla **1355** osób,
- Seminaria -**11** dla **295** osób,
- Wystawy - **38** dla **297** osób,
- Konkursy - **7** dla **331** osób,
- Wnioski o dopłaty bezpośrednie - **860**,
- Inne wnioski z PROW - **153**,
- Wnioski dla produktów tradycyjnych na LPT - **16**,
- Artykuły - **38**,
- Wydawnictwa - **4**.

3. Współpraca z instytucjami i organizacjami działającymi na rzecz wsi i rolnictwa

Działalność w zakresie przedsiębiorczości, wiejskiego gospodarstwa i agroturystyki działu opierać się będzie na ścisłej współpracy z jednostkami samorządowymi, partnerami społecznymi i organizacjami lokalnymi działającymi na rzecz rozwoju obszarów wiejskich a także jednostkami doradczymi merytorycznie wspierającymi działalność ŚODR:

- Centrum Doradztwa Rolniczego O/ w Krakowie,
- Polską Izbą Produktu Regionalnego i Lokalnego w Warszawie,
- Urzędem Marszałkowskim Województwa Świętokrzyskiego,
- Ośrodkiem Promowania i Wspierania Przedsiębiorczości w Sandomierzu,
- Kasą Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego oraz Państwową Inspekcją Pracy w Kielcach,
- Świętokrzyską Izbą Rolniczą i Świętokrzyskim Związkiem Rolników Kółek i Organizacji Rolniczych ,
- Muzeum Wsi Kieleckiej,
- Wojewódzkim Lekarzem Weterynarii i Wojewódzką Stacją Sanitarno-Epidemiologiczną w Kielcach.

DZIAŁ EKONOMIKI

1. Wstęp

Podstawowe zadania Działu Ekonomiki to:

- doradztwo dla rolników w wykorzystaniu funduszy strukturalnych ujętych w PROW 2007-2013 oraz w ramach płatności bezpośrednich,
- koordynacja działań związanych z kredytami na obszarach wiejskich w zakresie obsługi rolników ubiegających się o uzyskanie kredytów,
- wdrażanie rachunkowości rolniczej w ramach PL FADN,
- doradztwo ekonomiczno-organizacyjne dla rolników, grup producenckich oraz innych podmiotów i instytucji w zakresie przedsiębiorczości na terenach wiejskich,
- zbieranie, opracowanie i przekazywanie informacji w zakresie ekonomiki oraz ich publikacja w wydawnictwach ŚODR,
- zbieranie i analiza danych o cenach rynkowych produktów rolnych i środkach do produkcji rolniczej,
- prowadzenie doradztwa dla rolników podejmujących wspólne działania w zakresie organizacji grup producenckich,
- prowadzenie szkoleń oraz innych form działalności,
- doradztwo dla rolników w zakresie zasad wzajemnej zgodności.

2. Realizacja zadań

W tabelach 38 - 42 zawarto szczegółową realizację zadań z zakresu ekonomiki planowanych do realizacji w 2011 roku.

2.1. Bloki programowe

Tabela 38. Bloki programowe z zakresu ekonomiki - tematyka, lokalizacja

<i>Nr bloku</i>	<i>Tematyka</i>	<i>PZD Końskie</i>	<i>PZD Włoszczowa</i>	<i>PZD Jędrzejów</i>	<i>PZD Skarżysko-Kam.</i>	<i>PZD Kielce</i>	<i>PZD Pińczów</i>	<i>PZD Kazimierza Wik.</i>	<i>PZD Starachowice</i>	<i>PZD Busko-Zdrój</i>	<i>PZD Ostrowiec Św.</i>	<i>PZD Opatów</i>	<i>PZD Sandomierz</i>	<i>PZD Staszów</i>	<i>Zakład Sandomierz</i>	<i>Zakład Modliszewice</i>	<i>Razem</i>
I	Pomoc rolnikom w pozyskiwaniu funduszy strukturalnych objętych Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 - 2013		1	1		1		1	1	1	1	1	1	1	1	1	12
II	Wdrażanie instrumentów pomocy dla rolnictwa i obszarów wiejskich		1	1		1		1	1	1	1	1	1	1	1	1	12
III	Wsparcie ekonomiczno-organizacyjne dla rolników, grup producentów rolnych oraz innych podmiotów	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	15
IV	Rachunkowość rolnicza	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	15
V	Pozostałe zagadnienia nie ujęte w w/w blokach		1	1		1		1	1	1	1	1	1	1	1	1	12
Ogółem		2	5	5	2	5	2	5	5	5	5	5	5	5	5	5	66

2.2. Doradztwo

2.2.1. Doradztwo indywidualne

Tabela 39. Doradztwo indywidualne - ilość porad z zakresu ekonomiki

Nr bloku	Tematyka	PZD Włoszczowa	PZD Jędrzejów	PZD Kielce	PZD Kazimierza Wik.	PZD Starachowice	PZD Busko-Zdrój	PZD Ostrowiec Św.	PZD Opatów	PZD Sandomierz	PZD Staszów	Zakład Sandomierz	Zakład Modliszewice	Razem
I	Doradztwo dla rolników dotyczące pozyskiwania funduszy strukturalnych objętych Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 - 2013	30	50	200	25	80	100	155	170	170	100	30	180	1290
II	Dobór optymalnych form finansowania inwestycji w gospodarstwach rolnych	78	20	160	30	70	60	12	140	260	40	30	25	925
III	Doradztwo w zakresie kosztów jednostkowych produkcji wybranych produktów oraz opłacalności produkcji	6	60	60	20	13	40	10	90	35	10	45	20	409
	Przedsiębiorczość na obszarach wiejskich - możliwości rozwoju, finansowania i promocji	30	20	50	40	40	40	20	80	125	60	30	20	555
	Doradztwo w zakresie korzyści wynikających ze wspólnego działania, przygotowania dokumentów niezbędnych do rejestracji, planu rozwoju grupy, wpisu do rejestru marszałka oraz wniosków o uzyskanie wsparcia	30	40	25	12	4	40	10	22	45	10	30	15	283
IV	Rachunkowość rolnicza, podatek VAT oraz ubezpieczenia w rolnictwie	30	25	31	25	18	120	40	110	250	30	60	40	779
V	Zasady wzajemnej zgodności a możliwość pozyskania finansowania w ramach działania "Korzystanie z usług doradczych dla rolników i posiadaczy lasów"	30	30	45	50				155	80	20	45	45	500
Ogółem		234	245	571	202	225	400	247	767	965	270	270	345	4741

2.2.2. Doradztwo grupowe

Tabela 40. Doradztwo grupowe - ilość porad z zakresu ekonomiki

Nr bloku	Tematyka	PZD Włoszczowa	PZD Jędrzejów	PZD Kielce	PZD Kazimierza Wlk.	PZD Starachowice	PZD Busko-Zdrój	PZD Ostrowiec Św.	PZD Opatów	PZD Sandomierz	PZD Staszów	Zakład Sandomierz	Razem
I	Doradztwo dla rolników dotyczące pozyskiwania funduszy strukturalnych objętych Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 - 2013	2	3	4	5	2	1	3	15	9	2	6	52
		6	5	12	15	6	3	9	45	35	6	18	160
II	Dobór optymalnych form finansowania inwestycji w gospodarstwach rolnych	4	3	2	2	2	1		3	21	2	3	43
		12	10	6	6	6	3		9	57	6	9	124
III	Doradztwo w zakresie kosztów jednostkowych produkcji wybranych produktów oraz opłacalności produkcji	1		2	4	1	1			5	1		15
		3		6	12	3	3			15	3		45
	Przedsiębiorczość na obszarach wiejskich - możliwości rozwoju, finansowania i promocji	2	5	2	3	2	1	2		5	2		24
		6	22	6	9	6	3	6		15	6		79
Doradztwo w zakresie korzyści wynikających ze wspólnego działania, przygotowania dokumentów niezbędnych do rejestracji, planu rozwoju grupy, wpisu do rejestru marszałka oraz wniosków o uzyskanie wsparcia	1	9	2	2	1	1	1		10	2		29	
	3	45	6	6	3	3	3		28	6		103	
IV	Rachunkowość rolnicza, podatek VAT oraz ubezpieczenia w rolnictwie	2	9	3	6	1	1	4	9	14	2	6	57
		6	36	9	18	3	3	12	27	35	6	18	173
V	Zasada wzajemnej zgodności	2	9		10					13	2		36
		6	40		30					26	6		108
Ogółem		14	38	15	32	9	6	10	27	77	13	15	256
		42	158	45	96	27	18	30	81	211	39	45	792

2.3. Działalność szkoleniowa

Tabela 41. Szkolenia z zakresu ekonomiki

Nr bloku	Nr tematu	Tematyka	PZD Włoszczowa	PZD Jędrzejów	PZD Skarżysko-Kam.	PZD Kielce	PZD Kazimierza Wik.	PZD Starachowice	PZD Busko-Zdrój	PZD Ostrowiec Św.	PZD Opatów	PZD Sandomierz	PZD Staszów	Zakład Sandomierz	Zakład Modliszewice	Razem
SKOLENIA																
I	1	Możliwości pozyskiwania funduszy strukturalnych objętych Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 - 2013	1	1		8	1	2	1	2	9	4	4	3	2	38
			10	20		80	10	20	10	20	72	32	10	30	20	334
II	2	Analiza kosztów produkcji wybranych produktów. Metodyka liczenia standardowej nadwyżki bezpośredniej w gospodarstwach	1	1		1	1	1	1		2	2				10
			10	15		10	10	10	10		16	17				98
III	3	Możliwości finansowania inwestycji w gospodarstwa rolnych- kredyty preferencyjne, PROW 2007-2013, leasing itp.	2	1		5	1	1	1			2	2	3		18
			20	20		50	10	10	10			16	20	30		186
	4	Przedsiębiorczość na obszarach wiejskich - możliwości rozwoju, finansowania i promocji	1	1		2	1	1	1	1		4	4			16
			10	20		20	10	10	10	10		31	40			161
	5	Korzyści wynikające ze wspólnego działania z uwzględnieniem możliwych form wsparcia działalności grupy oraz inwestycji realizowanych przez grupę	1	1		2	1	1	1	1		4	2		2	16
10			15		20	10	10	10	10		32	20		16	153	
IV	6	Rachunkowość rolnicza i ubezpieczenia w rolnictwie	1	1			1	1	1		5	1	2	3		16
			10	20			10	10	10		40	8	20	30		158
7	Podatek VAT w rolnictwie	1	1			1	1	1	1	2	1	2	3		14	
		10	20			10	10	10	10	16	8	20	30		144	
V	8	Zasady wzajemnej zgodności	1			4	2					2				9
			10			80	20					18				128

Tabela 41. Ciąg dalszy tabeli: Szkolenia z zakresu ekonomiki

		SEMINARIA														
I	1	Aktualne warunki udzielania pomocy w ramach PROW 2007-2013 oraz możliwości finansowania inwestycji przy udziale kredytów oraz leasingu.													1	1
																30
IV	2	Wdrażanie systemu PL FADN													1	1
																40
III	3	Przepisy organizacyjno-ekonomiczno-prawne w zakresie prowadzenia wspólnej działalności przez rolników w ramach grup producenckich oraz możliwe formy wsparcia tej działalności													1	1
																30
Ogółem			9	7	0	22	9	8	7	5	18	20	16	12	7	140
			90	130	0	260	90	80	70	50	144	162	130	120	136	1462

2.4 Inne zadania

Tabela 42. Inne formy działalności (wystawy, konkursy, olimpiady i itp.) z zakresu ekonomiki i przedsiębiorczości

Nr bloku	Nr tematu	Tematyka	PZD Końskie	PZD Włoszczowa	PZD Jędrzejów	PZD Skarżysko-Kam.	PZD Kielce	PZD Pińczów	PZD Kazimierza Wik.	PZD Starachowice	PZD Busko-Zdrój	PZD Ostrowiec Św.	PZD Opatów	PZD Sandomierz	PZD Staszów	Zakład Sandomierz	Zakład Modliszewice	Razem
INNE																		
I	1	Sporządzanie wniosków o dopłaty bezpośrednie		60	55		159		90	60	60	60	180	130	120	60	45	1079
	2	Sporządzanie innych wniosków w ramach programów PROW na lata 2007-2013		24	11		140		15	14	25	15	40	31	20	30	24	389
II	3	Opracowanie planów przedsięwzięć z zakresu kredytów preferencyjnych i innych form pomocy		6	2		19		6		3	3	15	9		10		73
III	4	Zbieranie i opracowanie danych dotyczących cen środków do produkcji, maszyn oraz produktów z zakładów przetwórczych i punktów skupu		24	4		20		4	4	4	98	120	4	4			286
	5	Ceny targowiskowe produktów rolnych	46	46	46	15	140	46	46	46	92	46	92	58	46			765
IV	6	Prowadzenie ksiąg FADN	30	33	28	10	35	12	16	12	4	21	50	62	7			320
V	7	Artykuły do „Aktualności Rolniczych” i „Ogrodnika Sandomierskiego		2	1		2		1	1	1	1	3	2	2	5	13	34

2.5. Inne zadania

Koordinacja działań związanych z promocją polskich producentów żywności oraz ciekawych pomysłów na biznes poprzez udział w organizacji konkursów:

- „Polski Producent Żywności”,
- „Sposób na sukces”,
- „Agro-Polska”.

2.6. Działalność informacyjna

- Opracowanie treści broszur, ulotek oraz artykułów do „Aktualności Rolniczych” i innych czasopism z zakresu tematyki działu,
- Aktualizacja strony internetowej o aktualne informacje z zakresu ekonomiki, notowań rynkowych itp.,
- Obsługa stoisk i udział w imprezach (DOD, Agrotech, dożynki, itp).

2.7. Podsumowanie działalności z ekonomiki

- Bloki programowe - **5**,
- Doradztwo indywidualne - **4741**,
- Doradztwo grupowe - **256** spotkań dla **792** osób,
- Szkolenia i seminaria - **140** dla **1462** osób,
- Sporządzanie wniosków o dopłaty bezpośrednie - **1079**,
- Sporządzanie innych wniosków w ramach programu PROW na lata 2007-2013 - **389**,
- Książki rachunkowości w ramach FADN - **320**.

3. Współpraca z jednostkami działającymi na rzecz wsi i rolnictwa oraz inne formy działalności

Współpraca ta polegać będzie na:

- bieżącym kontakcie z AR i MR w Warszawie oraz bankami w zakresie kredytów preferencyjnych i pomostowych oraz Świętokrzyskim Oddziałem Regionalnym AR i MR w Kielcach,
- współdziałaniu z Instytutem Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej w zakresie PL FADN oraz analiz ekonomicznych,
- współdziałaniu z Urzędem Marszałkowskim Województwa Świętokrzyskiego głównie w zakresie tematyki związanej z grupami producenckimi oraz organizowanych konkursów.

4. Podsumowanie Bloku nr I dla całego Ośrodka

W tabeli numer 43 zostały ujęte zadania z bloku nr I „Pomoc rolnikom w pozyskiwaniu funduszy strukturalnych objętych Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 - 2013” realizowane przez wszystkich pracowników Ośrodka.

Tabela 43. Podsumowanie Bloku I „Pomoc rolnikom w pozyskiwaniu funduszy strukturalnych objętych Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 - 2013” dla całego Ośrodka

Lp.	Tematyka	PZD Końskie	PZD Włoszczowa	PZD Jędrzejów	PZD Skarżysko	PZD Kielce	PZD Pińczów	PZD Busko - Zdrój	PZD Kazimierza Wielka	PZD Starachowice	PZD Ostrowiec	PZD Opatów	PZD Sandomierz	PZD Staszów	Centrum Ogrodnicze	Zakład Modliszewice	Razem
1.	Doradztwo indywidualne dla rolników dotyczące pozyskiwania funduszy strukturalnych objętych Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 - 2013	225	280	250	153	612	645	1340	255	245	530	1140	1245	550	1097	310	8877
2.	Doradztwo grupowe dla rolników dotyczące pozyskiwania funduszy strukturalnych objętych Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 - 2013	7	6	19		19	3	4	15	6	10	59	60	11	33		252
		21	18	82		61	9	12	44	18	30	185	194	35	139		848
3.	Szkolenia „Możliwości pozyskiwania funduszy strukturalnych objętych Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 - 2013”	32	8	7	7	24	4	11	14	4	11	16	15	14	9	49	225
		242	120	82	105	300	40	130	165	40	145	158	180	110	100	484	2401
4.	Sporządzanie wniosków o dopłaty bezpośrednie	270	420	250	140	789	240	350	370	180	320	690	561	470	210	135	5395
5.	Sporządzanie innych wniosków w ramach programów PROW na lata 2007 - 2013	28	51	106	108	229	105	70	75	34	95	157	47	29	135	119	1388

METODYKA DORADZTWA I SZKOLENIA

Do zasadniczych zadań w zakresie metodyki doradztwa, szkolenia i wydawnictw należeć będzie:

- Koordynacja pracy oraz udzielanie pomocy w realizacji zadań Powiatowym Zespołem Doradczym działającym na terenie 102 gmin województwa,
- Nadzorowanie procesów planowania i sprawozdawczości, doradztwa oraz szkolenia w ramach Systemu Zarządzania Jakością ISO,
- Organizowanie i nadzorowanie przebiegu różnych form szkolenia i doskonalenia zawodowego rolników, mieszkańców obszarów wiejskich, młodzieży wiejskiej oraz kadry własnej,
- Informowanie zainteresowanych osób o możliwościach zdobywania i podwyższania kwalifikacji rolniczych w formach szkolnych i pozaszkolnych, a także rozwijanie współpracy ze szkołami i uczelniami rolniczymi,
- Inspirowanie powstawania, wspieranie działalności oraz koordynacja pracy Klubów 4H,
- Prowadzenie sekretariatu Rady Społecznej Doradztwa Rolniczego,
- Prowadzenie działalności informacyjno-wydawniczej,
- Współudział i pomoc w organizacji różnego rodzaju imprez rolniczych (targi, wystawy, aukcje, konkursy, olimpiady, dożynki).

Realizacja wymienionych wyżej zadań odbywać się będzie przy współpracy z innymi jednostkami działającymi na rzecz rolnictwa, rozwoju obszarów wiejskich i edukacji szczebla krajowego i wojewódzkiego.

W Dziale Metodyki Doradztwa, Szkoleń i Wydawnictw gromadzona i przechowywana będzie podstawowa dokumentacja dotycząca realizacji szkoleń kursowych w postaci: programów kursów oraz rejestru wydanych zaświadczeń. Dotyczyć to będzie szkoleń organizowanych przez merytoryczne działy Ośrodka oraz Centrum Ogrodnicze.

W 2011 roku planuje się organizowanie kursów dla operatorów kombajnów do zbioru zbóż oraz przygotowujących do zdobycia tytułu zawodowego w zawodzie rolnik na terenie PZD, gdzie wystąpi tego typu zapotrzebowanie.

W styczniu 2011 roku Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie przedstawi ofertę dotyczącą kształcenia stacjonarnego i internetowego specjalistów, z której korzystać będą doradcy ŚODR Modliszewice.

Seminaria doskonalenia zawodowego organizowane będą przez poszczególne działy merytoryczne oraz przez „Centrum Ogrodnicze” z uwzględnieniem potrzeb specjalistów branżowych.

Kluby 4H

W 2011 roku działalność 69 klubów 4H skupiających ponad 3000 dzieci i młodzieży z obszarów wiejskich, koncentrować się będzie wokół projektów edukacyjnych tematycznie związanych z dziedzictwem kulturowym, ekologią i ochroną środowiska, rolnictwem i rozwojem obszarów wiejskich, bezpieczeństwem i higieną pracy w gospodarstwach rolnych oraz z rozwojem drobnej przedsiębiorczości.

Ważniejsze zadania realizowane przez kluby 4H to:

- 1)** Kontynuacja II etapu programu „Kształtowanie świadomości ekologicznej i postaw proekologicznych wśród uczniów szkół wiejskich zrzeszonych w klubach 4H oraz wśród mieszkańców lokalnej społeczności województwa świętokrzyskiego - przyrodnicze ścieżki dydaktyczne” przez kluby czterolistnej koniczynki w: Chmielowie, gm. Bodzechów, Masłowie, Krasocinie, Gortatowicach gm. Kije, Busku-Zdroju oraz Ożarowie. Wymienione kluby w 2011 roku przekażą lokalnej społeczności ścieżki dydaktyczne.

2) Kontynuacja programów wymiany:

- ze Stanami Zjednoczonymi

Wyjazd studyjny do Stanu Indiana w USA odbędzie się w ramach realizowanego programu „Kształtowanie świadomości ekologicznej i postaw proekologicznych wśród uczniów szkół wiejskich zrzeszonych w klubach 4H oraz wśród mieszkańców lokalnej społeczności województwa świętokrzyskiego”. Warunkiem organizacji wyjazdu będzie pozyskanie odpowiedniej ilości środków finansowych.

- z Finlandią

Wymiana międzynarodowa członków Klubów 4H: Finlandia - województwo świętokrzyskie - Gmina Krasocin w ramach programu „Nauka przez praktykę”. Warunkiem organizacji wymiany będzie także pozyskanie odpowiedniej ilości środków finansowych.

3) Organizacja konkursów:

- a) konkurs wojewódzki dla dzieci i młodzieży wiejskiej dotyczący prezentacji i promocji własnej gminy z uwzględnieniem jej szczególnych walorów przyrodniczych oraz dziedzictwa kulturowego okolicy „Perełki Świętokrzyskie”.
- b) udział w innych konkursach organizowanych przez: Fundację Edukacyjną 4H w Polsce, Ambasadę Amerykańską i inne jednostki współpracujące z dziećmi i młodzieżą wiejską.

- 4) Udział klubowiczów w różnotematycznych imprezach i spotkaniach**
- a) uczestnictwo w przedsięwzięciach zorganizowanym przez Fundację Edukacyjną 4H w Polsce między innymi: Spotkaniu Opłatkowym z Prymasem Polski i Ministrem Rolnictwa i Rozwoju Wsi (grudzień), Gali Kryształowej Kończyny w Warszawie (październik), Zlocie Ogólnopolskim Klubów 4H itp.,
  - b) kluby 4H Ziemi Świętokrzyskiej, będą brały udział w imprezach wojewódzkich, powiatowych i gminnych, promując na zorganizowanych wystawach programy edukacyjne z zakresu ekologii, przedsiębiorczości i rękodzielnictwa ludowego a także w seminariach, kursach, pokazach oraz warsztatach organizowanych przez ŚODR oraz przez inne instytucje współpracujące z dziećmi i młodzieżą wiejską,
  - c) udział w krajowej akcji Sprzątania Świata i Dniach Ziemi, różnotematycznych przedsięwzięciach społeczności (Dzień Babci, Mamy, Dziadka, Seniora, Jasełka Bożonarodzeniowe, kiermasze, dożynki itp.),
  - d) członkowie klubów 4H oraz liderzy wolontariusze będą uczestniczyć w szkoleniach, pokazach, seminariach wyjazdowych, spotkaniach międzyklubowych o zasięgu ogólnopolskim i regionalnym (np. Dni Owada, „Uniwersytet dla Młodzieży” - na Uniwersytecie Rolniczym w Krakowie i inne),
  - e) udział klubowiczów w Dniu Otwartych Drzwi.

5) Prace nad projektem „Ogródek przyszkolny”

Czynione będą starania w celu uruchomienia projektu „Ogródek przyszkolny Klubu 4H” przy współpracy z Biurem Rolnym Ambasady Amerykańskiej. Podczas zajęć dzieci zgłębiałyby wiedzę o różnorodnych systemach rolnictwa, takich jak: rolnictwo konwencjonalne, integrowane,

ekologiczne czy biodynamiczne. Poznając różne metody produkcji żywności. Od strony praktycznej poznają tajniki produkcji warzyw i owoców mało znanych, ziół oraz roślin ozdobnych.

W tym celu wydane będą publikacje w formie projektów edukacyjnych dla klubów 4H z dziedziny rolnictwa ekologicznego oraz uprawy i prowadzenia ogródków szkolnych.

- „Zakładamy ogródek ozdobno-ziołowy”
- „Ekologia w gospodarstwie domowym”
- „Naturalne preparaty ekologiczne. Biologiczne metody ochrony roślin”

Wydana zostanie również publikacja będąca pomocą dydaktyczną - scenariuszem lekcji na przyrodniczych ścieżkach dydaktycznych Klubów 4H „W lesie i o lesie - zajęcia w terenie”.

Każda z powyższych publikacji posiadać będzie nakład 100 egz.

6) Kontynuacja Programu Ogólnokrajowego „Chrońmy bioróżnorodność” - realizowanego przy współpracy z Fundacją Heifer International.

Informacje dotyczące Ruchu 4H będą przekazywane szerszej społeczności poprzez systematyczne publikacje o przedsięwzięciach klubowych w miesięczniku „Aktualności Rolnicze”, prasie regionalnej i krajowej oraz na stronie internetowej ŚODR.

Zaplanowane przedsięwzięcia edukacyjne wspierać będą współrealizatorzy programów edukacyjnych - pracownicy jednostek:

- Uniwersytetu Rolniczego z Krakowa,
- Uniwersytetu Jagiellońskiego,
- Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego,
- Fundacji Heifer International,
- Fundacji Edukacyjnej 4H w Polsce,
- Muzeum Wsi Kieleckiej,
- Lasów Państwowych
- Państwowej Inspekcji Pracy Okręgowego Inspektoratu Pracy w Kielcach,

- Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego w Kielcach,
- Wojewódzkiego Domu Kultury,
- Ambasady Amerykańskiej,
- urzędów gmin, miast i gmin oraz starostw powiatowych.

Zestawienie klubów 4H na terenie poszczególnych powiatów:

Końskie - 16
Włoszczowa - 7
Jędrzejów - 3
Skarżysko Kamienna - 3
Kielce - 15
Pińczów - 3
Busko - 4
Starachowice - 1
Ostrowiec Świętokrzyski - 4
Opatów - 2
Sandomierz - 7
Staszów – 4

Razem: 69 klubów

WYDAWNICTWA I INFORMACJA

1. Wstęp

W dzisiejszej sytuacji zarówno ekonomicznej, jak i kulturowej informacja zyskuje coraz większe znaczenie. Informacja rolnicza powinna być: aktualna, rzetelna, wyczerpująca i łatwo dostępna. Chodzi oczywiście o cenny czas i najlepsze jego wykorzystanie. Szybkość uzyskania informacji determinuje późniejsze jej wykorzystanie.

W branży rolniczej już nie tylko nowinki technologiczne dotyczące produkcji są podstawową informacją. Teraz na plan pierwszy wysuwa się znajomość perspektyw finansowych związanych zwłaszcza z programami unijnymi PROW 2007-2013, tzn. rozpoznanie ścieżek dostępu i funkcjonowania programów. Nie mniej ważne są zagrożenia, jakie niosą zmiany cywilizacyjne, a w tym te najważniejsze - środowiska przyrodniczego i związane z żywnością. Jednakże bez względu na to, czy informacja jest technologiczna, ekonomiczna czy marketingowa przybiera różne formy. Nie jest to już tylko obraz i słowo drukowane, ale również rejestrowane na elektronicznych nośnikach i publikowane w internecie. Wymienione formy brane są pod uwagę przy realizacji zadań po to, by iść z duchem czasu oraz w sposób zachęcający podawać informację, a zatem skutecznie wypełniać swoją rolę.

2. Realizacja zadań

Podstawowe zadania to:

- przygotowanie oraz druk wydawnictw własnych,
- przygotowanie informacji na stronę internetową,
- prowadzenie biblioteki zakładowej.

W 2011 roku wydawany będzie periodyk - „Aktualności Rolnicze”, który jest miesięcznikiem. Publikowane w nim będą artykuły z zakresu technologii produkcji i doświadczeń, ekonomiki i przedsiębiorczości, marketingu produktów rolnych, ekologii, aktualne zalecenia dla producentów rolnych, istotne wydarzenia z regionu oraz prezentowane ciekawe rozwiązania gospodarcze i technologiczne, programy unijne. Ponadto włączone będą, podobnie jak w roku ubiegłym, zagadnienia dotyczące produkcji ogrodniczej redagowane przez specjalistów „Centrum Ogrodniczego”.

Nakład miesięczny „Aktualności Rolniczych” - 2600 egz.

Ponadto działalność informacyjno-wydawnicza Ośrodka będzie polegała na:

- emisji broszur, ulotek obejmujących swym zakresem wiedzę technologiczną, ekonomiczną, ekologiczną, marketingową oraz z zakresu nowych inicjatyw i programów pomocowych, przydatną rolnikom i mieszkańcom obszarów wiejskich,
- wydawaniu i dystrybucji materiałów promujących region świętokrzyski w formie folderów i plakatów, przewodników oraz innych materiałów informacyjnych i szkoleniowych, instrukcji, druków itp.,
- promocji Ośrodka poprzez przygotowanie elementów graficznych na imprezy rolnicze, tj. Dni Otwartych Drzwi, targi, kiermasze, wystawy, dożynki,
- współdziałaniu z instytucjami i uczelniami rolniczymi, samorządowymi oraz innymi jednostkami pracującymi na rzecz rolnictwa oraz mediami,
- prowadzeniu odpłatnej działalności wydawniczej, reklamowej i drukarskiej.

Działalność wydawniczą Ośrodka obrazuje tabela nr 44.

Tabela 44. Wydawnictwa ŚODR Modliszewice w 2011 roku

<i>Lp.</i>	<i>Tytuł</i>	<i>Rodzaj</i>	<i>Imię i nazwisko autora</i>	<i>Format</i>	<i>Nakład</i>	<i>Termin wydania (kwartał)</i>
Produkcja roślinna						
1	Zwalczanie chwastów na łąkach i pastwiskach	B	K. Chrabąszcz	A-5	50	I
2	Motylikowate - cenne rośliny na trwałych i przemennych użytkach zielonych	B	K. Chrabąszcz	A-5	50	II
3	Pszemica ozima - zboże o największym potencjale wykorzystania	U	M. Majchrzak	A-5	50	I
4	Lista zalecanych odmian w województwie świętokrzyskim w 2011 roku	B	M. Majchrzak	A-5	50	I
5	Zwalczanie uciążliwych chwastów w zbożach	U/N	K. Domagała	A-5	30	I
6	Podstawowe elementy techniki opryskiwania	U/N	K. Domagała	A-5	30	II
7	Mikroelementy i ich znaczenie w nawożeniu roślin uprawnych	U/W	K. Domagała	A-5	30	I
8	Metody podniesienia żyzności gleby	U/W	K. Domagała	A-5	30	I
9	Bezpieczne stosowanie środków ochrony roślin	U/W	K. Domagała	A-5	30	I
10	Bezpieczne dla pszczoł stosowanie środków ochrony roślin	U/W	K. Domagała	A-5	30	I
11	Biopaliwa ciekłe	U/W	K. Domagała	A-5	30	I
12	Rola wapnowania w kształtowaniu żyzności gleby	U/W	K. Domagała	A-5	30	I
13	Łubin żółty - agrotechnika	U/W	K. Domagała	A-5	30	I
14	Groch - agrotechnika	U/W	K. Domagała	A-5	30	I
15	Gorczyca biała - agrotechnika	U/N	P. Witczak	A-5	30	I
16	Lnianka ozima i jara - agrotechnika	U/N	P. Witczak	A-5	30	II
17	Technologia produkcji rzepaku ozimego	B/W	P. Witczak	A-5	50	I
Produkcja zwierzęca						
18	ABC chowu świń	U/N	M. Duda	A5	50	IV
19	Zboża w żywieniu trzody chlewnej	U/N	M. Duda	A5	50	IV
20	Krzyżowanie towarowe trzody chlewnej	U/W	M. Duda	A5	10	I
21	Biegunki prosiąt zawsze groźne	U/W	M. Duda	A5	10	I
22	Płynne żywienie trzody chlewnej	U/W	M. Duda	A5	10	I
23	Rośliny strączkowe w żywieniu trzody chlewnej	U/W	M. Duda	A5	50	I
24	Mineralne i witaminowe żywienie świń	U/W	M. Duda	A5	10	I
25	Wymagania dotyczące utrzymania świń	U/N	G. Bukowska	A5	50	II/III
26	Przechowywanie nawozów naturalnych	U/N	G. Bukowska	A5	100	IV

27	Wymagania dotyczące utrzymania bydła	U/W	G. Bukowska	A5	30	I
28	ABC kiszzonek wysokiej jakości	B/W	K. Wieczorkiewicz	A5	100	I/II
29	Wskaźniki prawidłowego żywienia i użytkowania krów	B/W	K. Wieczorkiewicz	A5	100	I/II
30	Doceńmy jagnięcinę i wołowinę oraz bydło mięsne, owce i kozy	B/W	K. Wieczorkiewicz	A5	100	I/II
31	Prawidłowy zbiór i wykorzystanie kukurydzy w żywieniu bydła.	U/W	K. Wieczorkiewicz	A5	100	I/II
32	Nowe technologie w chowie owiec i bydła mięsnego	B/W	K. Wieczorkiewicz	A5	100	I/II
33	Rozród bydła	B/W	K. Wieczorkiewicz	A5	100	I/II
34	Planowanie produkcji mleka	B/W	K. Wieczorkiewicz	A5	100	I/II
35	Poprawa opłacalności chowu i hodowli owiec	B/N	K. Wieczorkiewicz	A5	100	I/II
36	ABC chowu i hodowli bydła mięsnego	B/N	K. Wieczorkiewicz	A5	100	I-IV
Ekologia i ochrona środowiska						
37	Najlepsze świętokrzyskie gospodarstwa ekologiczne 2011	U	M. Szałda	A5	1500	III
38	Program ochrony sadów metodami ekologicznymi	U	M. Szałda	A5	300	I
39	Uprawa marchwi metodami ekologicznymi	U	M. Szałda	A5	300	I
40	Uprawa malin metodami ekologicznymi	U	M. Szałda	A5	300	II
41	Uprawa porzeczki metodami ekologicznymi	U	H. Szałda	A5	300	II
42	Dobór środków ochrony roślin w rolnictwie ekologicznym	U	H. Szałda	A5	300	II
43	Produkcja zwierzęca w rolnictwie ekologicznym	U	H. Szałda	A5	300	I
44	Aktualne przepisy obowiązujące w rolnictwie ekologicznym	U	M. Kucharska	A5	300	III
45	Uprawa ogórka metodami ekologicznymi	U	M. Kucharska	A5	300	I
46	Kompost-cenny nawóz w gospodarstwie ekologicznym	U/W	M. Śliwa	A5	200	I
47	Ekologiczna uprawa cebuli	U/w	M. Ośka	A5	200	I
48	Dlaczego w gospodarstwach ekologicznych należy siać poplony	U	M. Ośka	A5	200	II/III
49	Uprawa ziemniaków w gospodarstwie ekologicznym	U	M. Ośka	A5	200	IV
Przedsiębiorczość, Wiejskie Gospodarstwo Domowe i Agroturystyka						
50	Nasze Kulinarne Dziedzictwo - Świętokrzyskie Smaki 2011	U/N	T. Wąsik	A5	100	II
51	Przetwórstwo i sprzedaż produktów na poziomie gospodarstwa	U/N	T. Wąsik	A5	100	II/III
52	Kapusta w roli głównej	U/N	A. Michalska	A5	100	II/III
53	Ziemniaki pod różną postacią	U/N	A. Michalska	A5	100	II/III

54	Rurki, świderki, nitki - makaronowe specjały	U/N	A. Michalska	A5	100	II/III
55	Ryby o każdej porze roku	U/W	T. Wąsik	A5	100	II
56	Słodkie przysmaki	U/W	T. Wąsik	A5	100	II
57	Surówki i sałatki na talerzu	U/W	T. Wąsik	A5	100	II
58	Domowe nalewki	U/W	T. Wąsik	A5	100	II
59	Grzybowe przysmaki	U/W	A. Michalska	A5	100	II
60	Ciasta i desery w „pięć minut”	U/W	A. Michalska	A5	100	II
61	Przetwory na zimę	U/W	A. Michalska	A5	100	II
62	Zioła i przyprawy w żywieniu	U/W	A. Michalska	A5	100	II
Ekonomika						
63	Ceny środków do produkcji i usług w woj. świętokrzyskim w 2011r.	B	R. Śmiechowski	A5	50	IV
64	Grupy producentów rolnych - warunki uznawania organizacji producenckich i warunki wsparcia finansowego w ramach programów UE	B	W. Łabętowicz	A5	50	I
65	Finansowanie działalności rolniczej	U	W. Łabętowicz	A5	50	III
66	Analiza kosztów produkcji trzody chlewnej na podstawie danych z ksiąg rachunkowych	U	T. Podczasi	A5	200	IV
Produkcja ogrodnicza						
67	Kalkulacje opłacalności produktów rolniczych w 2010 roku	B/N	K. Wrzosek	A5	100	I
68	Zakładamy ogródek ozdobno-ziołowy	B/N	E. Krempa	A5	100	I
69	Ekologia w gospodarstwie domowym	B/N	A. Janus	A5	100	I
70	Naturalne preparaty ekologiczne. Biologiczne metody ochrony roślin	B/N	A. Janus	A5	100	I
71	Relacje cen płodów rolnych oraz dochody rodzin utrzymujących się z produkcji rolniczej w 2010 roku	B/N	K. Wrzosek	A5	100	II
72	Ochrona winorośli	B/N	E. Żak	A5	50	III
Metodyka 4H						
85	W lesie i o lesie - zajęcia terenowe	B/N	M. Telec - lider wolontariusz klubu 4H w Niekłaniu Wielkim	A5	50	II

B – broszura, U – ulotka, I – instrukcja, F – folder, M – miesięcznik, N – nowe, W – wznowienie

PODSUMOWANIE

Rok 2011 będzie stał pod znakiem kontynuacji wdrażania Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 - 2013. Informowanie rolników o możliwościach uzyskania wsparcia finansowego w ramach tego programu będzie kluczowym zadaniem stojącym przed specjalistami ŚODR. Rok przyszły będzie jednocześnie ważnym okresem funkcjonowania Ośrodka w ustalonym systemie doradztwa rolniczego, wymagającym sprostania konkurencji przy wykonywaniu usług doradczych. W tym celu zakłada się działanie zgodne z uzyskanym certyfikatem Systemu Zarządzania Jakością zgodnym z normą PN-EN ISO 9001:2009.

Przyjęte do realizacji (przez poszczególne działy i Centrum Ogrodnicze) zadania przedstawiają się następująco:

- porady indywidualne - **29276**,
- doradztwo grupowe - **1194** spotkań dla **3851** rolników,
- szkolenia - **838** szkoleń dla **9390** osób,
- pokazy - **144** dla **1029** uczestników,
- demonstracje - **90**,
- opracowanie wniosków o dopłaty obszarowe - **6374**,
- sporządzanie wniosków rolnośrodowiskowych i z pozostałych działań - **1578**
- wydawnictwa nieperiodyczne - **73** pozycje broszur i ulotek o łącznym nakładzie **6720**,
- współpraca z klubami 4H - ok. **3000** dzieci i młodzieży w **69** klubach.

Zbiorcze zestawienie planowanych do realizacji w 2011 roku podstawowych zadań doradczych, upowszechnieniowych i szkoleniowych, realizowanych w poszczególnych działach /dziedzinach/ zawiera tabela nr 45.

Tabela 45. Zestawienie zbiorcze zadań planowanych do realizacji w 2011 roku

<i>Lp.</i>	<i>Wyszczególnienie</i>	<i>Produkcja roślinna</i>	<i>Produkcja zwierzęca</i>	<i>Ekologia i ochrona środowiska</i>	<i>Przedsiębiorczość, Wiejskie Gospodarstwo Domowe i Agroturystyka</i>	<i>Ekonomika</i>	<i>Produkcja ogrodnicza</i>	<i>Razem</i>
1	Doradztwo indywidualne - ilość porad	5785	3957	5072	3710	4741	6011	29276
2	Doradztwo grupowe: - ilość spotkań - ilość uczestników	179 661	181 605	152 469	182 575	256 792	244 749	1194 3851
3	Pokazy: - ilość pokazów - ilość uczestników	41 264	33 210	6 34	39 298		25 223	144 1029
4	Demonstracje	42	33	2			13	90
5	Szkolenia: - ilość szkoleń - ilość uczestników	198 1834	170 1772	196 1795	34 1355	140 1462	100 1172	838 9390
6	Sporządzanie wniosków o dopłaty obszarowe	1450	995	980	860	1079	1010	6374
7	Sporządzanie wniosków rolnośrodowiskowych i z pozostałych działań	217	126	481	153	389	212	1578

Przyjęte do realizacji zadania wymagać będą ścisłej współpracy z różnymi urzędami, instytucjami i organizacjami działającymi na rzecz szeroko rozumianego rozwoju obszarów wiejskich, w szczególności z:

- Urzędem Marszałkowskim Województwa Świętokrzyskiego w Kielcach,
- Świętokrzyskim Urzędem Wojewódzkim w Kielcach,
- Świętokrzyską Izbą Rolniczą w Kielcach,
- Świętokrzyskim Związkiem Rolników, Kółek i Organizacji Rolniczych w Kielcach,
- związkami zawodowymi rolników,
- szkołami, uczelniami i instytutami rolniczymi,
- Świętokrzyskim Związkiem Hodowców i Producentów Trzody Chlewnej oraz innymi związkami i zrzeszeniami branżowymi,
- Agencją Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa OR w Kielcach,
- Kasą Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego w Kielcach,
- Państwową Inspekcją Pracy w Kielcach,
- Agencją Rynku Rolnego w Kielcach,
- Centrum Doradztwa Rolniczego w Brwinowie,
- Fundacją Edukacyjną 4H w Warszawie.

Program działalności Świętokrzyskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Modliszewicach na 2011 rok został pozytywnie zaopiniowany przez Radę Społeczną Doradztwa Rolniczego oraz zatwierdzony do realizacji przez Sejmik Województwa Świętokrzyskiego.